

Účetní a daňové systémy České republiky a Švýcarska

Bakalářská práce

Studijní program:

B6208 Ekonomika a management

Studijní obor:

Ekonomika a management mezinárodního obchodu

Autor práce:

Kateřina Kuldová

Vedoucí práce:

Ing. Martina Černíková, Ph.D.

Katedra financí a účetnictví

Zadání bakalářské práce

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Kateřina Kuldová**
Osobní číslo: E15000216
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: B6210R015 – Ekonomika a management mezinárodního obchodu
Zadávací katedra: katedra financí a účetnictví
Vedoucí práce: Ing. Martina Černíková, Ph.D.
Konzultant práce: Ing. Libor Šild
SAS manager pro firmu ABB s.r.o.

Název práce: **Účetní a daňové systémy České republiky a Švýcarska**

Zásady pro vypracování:

1. Deskripce účetních systémů vybraných zemí.
2. Analýza účetního výkaznictví obou zemí.
3. Analýza daňové legislativy vybraných zemí.
4. Komparace účetních a daňových systémů.
5. Formulace závěrů.

Seznam odborné literatury:

- KOUT, Petr a Tomáš LÍBAL. 2015. *Komplikované účetní případy a jejich daňové dopady*. 2. vyd. Praha: VOX, ISBN 978-80-87480-33-5.
- BERKOVÁ, Kateřina a Alena KRÁLOVÁ. 2016. *Simulation of business activities: daňové systémy všech 28 členských států EU, legislativní základy daňové harmonizace včetně judikátů SD, odraz ekonomické krize v daňové politice EU, zdanění finančního sektoru*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, nakladatelství Oeconomica, ISBN 978-80-245-2177-0.
- PILÁTOVÁ, Jana. 2015. *Zákon o účetnictví s komentářem: s účinností od 2016*. Praha: Grada Publishing, ISBN 978-80-2475804-6.
- ŠIROKÝ, Jan. 2013. *Daně v Evropské unii: daňové systémy všech 28 členských států EU, legislativní základy daňové harmonizace včetně judikátů SD, odraz ekonomické krize v daňové politice EU, zdanění finančního sektoru*. Praha: Linde Praha, ISBN 978-80-7201-925-0.
- WB. 2017. *The Swiss national bank conducts* [online]. Dostupné z: <https://www.snb.ch/en/>
- WB. 2008. *The new accounting model of the Swiss confederation*. [online]. Dostupné z: <https://www.oecd.org/switzerland/43411075.pdf>
- PROQUEST. 2017. *Databáze článků ProQuest* [online]. Ann Arbor, MI, USA: ProQuest. [cit. 2017-09-28]. Dostupné z: <http://knihovna.tul.cz/>

Rozsah práce: 30 normostran
Forma zpracování: tištěná / elektronická
Datum zadání práce: 31. října 2017
Datum odevzdání práce: 31. srpna 2019

prof. Ing. Miroslav Žižka, Ph.D.
děkan Ekonomické fakulty

L.S.

Ing. Martina Černíková, Ph.D.
vedoucí katedry

V Liberci dne 31. října 2017

Prohlášení

Byla jsem seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu Technické univerzity v Liberci.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti Technickou univerzitu v Liberci; v tomto případě má Technická univerzita v Liberci právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně jako původní dílo s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé bakalářské práce a konzultantem.

Současně čestně prohlašuji, že texty tištěné verze práce a elektronické verze práce vložené do IS/STAG se shodují.

28. srpna 2019

Kateřina Kuldová

Anotace

Bakalářská práce se zabývá problematikou účetní a daňové legislativy ve vybraných zemích (v a mimo Evropskou unii) Česká republika a Švýcarsko. Hlavním cílem je komparovat a poukázat na rozdíly účetnictví a daňového systému obou zemí. V teoretické části práce je provedena deskripce makroekonomického prostředí a analyzována účetní a daňová problematika České republiky a Švýcarska. Pozornost je věnována standardizaci a harmonizaci dílčích ustanovení účetní legislativy, kterými jsou: národní účetní standardy USA, Evropské účetní standardy a mezinárodní účetní standardy IFRS. Dále je pozornost věnována harmonizaci daňové legislativy a také systému daní v obou zkoumaných zemích. V praktické části práce je provedena komparace účetních a daňových systémů a pro větší vypovídací schopnost je zpracována případová studie zdanění průměrných příjmů fyzické osoby v obou destinacích.

Klíčová slova

Účetní harmonizace, účetní standardy, daňová harmonizace, audit, správa daní, kantonální daně, daně z příjmů, přímá daň, nepřímá daň, Česká republika, Švýcarsko.

Annotation

The bachelor thesis deals with the issue of an accounting and tax legislation in selected countries (in and out of the European Union) Czech Republic and Switzerland. The main goal is to compare and point out differences in accounting and taxation of both countries. In the theoretical part of the thesis is a description of the macroeconomic environment, accounting and tax problematics of the Czech Republic and Switzerland. Attention is paid to standardization and harmonization of particular provisions of accounting legislation, which are: national accounting standards of USA, European accounting standards and international accounting standards IFRS. Further attention is focused on the harmonization of tax legislation and the tax systems in both examined countries. The practical part of the thesis focuses on a comparison of accounting and tax systems and for greater informative ability, there is elaborated a case study, which is taxation of average income for persons in both destinations.

Key Words

Accounting harmonization, accounting standards, tax harmonization, audits, tax administration, cantonal taxes, income taxes, direct tax, indirect tax, Czech Republic, Switzerland.

Poděkování

Chtěla bych tímto poděkovat své vedoucí bakalářské práce Ing. Martině Černíkové, Ph.D. za pomoc při zpracování a za její cenné rady. Dále pak také mému otci Miloši Kuldovi a paní Jitce Kocourkové, kteří mi poskytli potřebné informace k vypracování praktické části této práce.

Obsah

Seznam tabulek	12
Seznam obrázků	12
Seznam zkratk	13
Úvod	14
1 Makroekonomické aspekty vybraných států	16
1.1 Česká republika	16
1.2 Švýcarsko.....	18
2 Účetní a daňová problematika.....	20
2.1 Harmonizace účetnictví ve světě	21
2.1.1 Národní účetní standardy USA (US GAAP).....	22
2.1.2 Evropské účetní standardy	22
2.1.3 Mezinárodní účetní standardy IFRS.....	23
2.2 Daňová legislativa	23
2.2.1 Daňová harmonizace	25
3 Účetní systém České republiky a Švýcarska.....	26
3.1 Účetní standardy a legislativa České republiky.....	26
3.1.1 Audity a účetní závěrky.....	29
3.2 Účetní standardy a legislativa Švýcarska	30
3.2.1 Audity a účetní závěrky.....	32
4 Daňový systém České republiky a Švýcarska.....	34
4.1 Daňová legislativa České republiky	34
4.1.1 Správa daní.....	37
4.2 Daňová legislativa Švýcarska.....	38
4.2.1 Správa daní.....	43
5 Komparace účetní a daňové legislativy obou zemí	45
Závěr.....	51
Seznam citací a literatury	52
Příloha A	57
Příloha B.....	58
Příloha C.....	59

Seznam tabulek

Tabulka 1: Makroekonomické ukazatelé ČR za rok 2017	17
Tabulka 2: Makroekonomické ukazatelé Švýcarska za rok 2017	18
Tabulka 3: Kritéria kategorií účetních jednotek	27
Tabulka 4: Rozložení aplikovaných standardů společností na burze	31
Tabulka 5: Dělení Švýcarských daní	40
Tabulka 6: Porovnání účetních standardů	45
Tabulka 7: Porovnání výskytu daní ČR a Švýcarska	47
Tabulka 8: Ilustrativní příklad výpočtu daně z příjmu fyzické osoby	49

Seznam obrázků

Obrázek 1: Rozpočet Švýcarských příjmů z daní na rok 2019	41

Seznam zkratek

CZK	Česká koruna
ČR	Česká republika
DPH	daň z přidané hodnoty
EFTA	European Free Trade Association - Evropské sdružení volného obchodu
EU	Evropská unie
FAF	Financial Accounting Foundation - Nadace finančního účetnictví
FASAC	Financial Accounting Standards Advisory Council - Poradní rada finančních účetních standardů
FASB	Financial Accounting Standards Board - Rada pro finanční účetní standardy
FO	fyzická osoba
GAAP	Generally Accepted Accounting Principles - Všeobecně uznávané účetní principy
GASAC	Governmental Accounting Standards Advisory Council - Poradní rada vládních účetních standardů
GASB	Governmental Accounting Standards Board - Rada pro vládní účetní standardy
HDP	hrubý domácí produkt
CHF	Švýcarský frank
IFRS	International Financial Reporting Standards - Mezinárodní standardy pro finanční výkaznictví
OECD	Organization for Economic Co-operation and Development - Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OSN	Organizace spojených národů
PO	právnícká osoba
SEC	Securities and Exchange Commission - Komise pro dozor nad cennými papíry a trhy
SFTA	Švýcarská federální daňová správa
WTO	World Trade Organization - Světová obchodní organizace

Úvod

Námětem této bakalářské práce je analýza a komparace účetnictví a daňového systému dvou vybraných zemí (v EU a mimo EU). Pro tuto práci se jedná o Českou republiku, která je členem Evropské unie od roku 2004 a Švýcarsko, které se členem společenství nikdy nestalo a do dnešního dne si zachovává historickou neutralitu a jelikož občané Švýcarska v referendu jednání o vstupu do EU odmítli, tak kromě Lichtenštejnska je to jediná země mimo EU v prostoru střední Evropy.

Tyto dvě vybrané země jsou si podobné tím, že se obě nacházejí ve střední Evropě, jsou vnitrozemními státy, jsou poměrně ekonomicky stabilní a ani jedna z analyzovaných zemí si neosvojila jako své platidlo Euro. Obě země jsou také zároveň členy OECD (Organization for Economic Co-operation and Development) a WTO (World Trade Organization). Švýcarsko je navíc členem Rady Evropy, OSN (Organizace spojených národů), EFTA (European Free Trade Association) a součástí schengenského prostoru. I když tato země do Evropské Unie nepatří, i přesto je s Uníí velice úzce spjata, ať už se jedná o volný přeshraniční pohyb (Schengenský prostor), jednotný trh anebo možnost cizinců volně se v zemi usadit.

Cílem bakalářské práce je pomocí odborné literatury srovnat a poukázat na rozdíly účetnictví a daňového systému obou zemí. První dvě kapitoly bakalářské práce se zakládají na deskripci zkoumané problematiky a na popisu účetnictví a daňového systému podle legislativních pramenů daní a účetnictví. První kapitola obsahuje definice, informace a třídění účetnictví. Tato kapitola popisuje informace celkově k účetnictví, ke světové harmonizaci účetnictví a specifické účetnictví České republiky a Švýcarska. Druhá kapitola této práce rozebírá daňový systém, jeho základní zpracování, dále harmonizaci daňového systému v Evropské unii a specifika daňového systému. Třetí a čtvrtá kapitola se zakládají na analýze účetního a daňového systému již zmíněných zemí. Třetí kapitola obsahuje účetní standardy a legislativu jak České republiky, tak i Švýcarska. Čtvrtá kapitola analyzuje daňovou legislativu včetně správy daní v České republice a ve Švýcarsku.

Praktickou částí této bakalářské práce je pátá kapitola – komparace obou soustav. Tato část práce porovnává aplikované účetní a daňové systémy v posuzovaných zemích. Toto porovnání je provedeno z několika úhlů pohledu. Daňové systémy jsou porovnány z hlediska množství a složitosti a doplněny srovnávacím příkladem aplikace jedné z daní a několika dalšími dílčími porovnáními. Účetní systémy jsou porovnány z hlediska rozsahu,

náročnosti, zaměření a vzájemné podobnosti. Sděluje odlišný postup výpočtu a výsledné daňové povinnosti a poukazuje na jejich současnou nejednotnost. Tento fakt často ústí v neporovnatelnost poskytovaných informací, zvyšování administrativní zátěže a byrokracii, tudíž i k navyšování nákladů na zpracování takto poskytovaných dat. Daňové systémy mají mnoho shodných znaků díky harmonizaci daní v Evropské unii, které se přizpůsobuje i Švýcarsko, ačkoli na rozdíl od České republiky není členem unie.

1 Makroekonomické aspekty vybraných států

Makroekonomie má nezastupitelný význam v hospodářské politice, a v tom případě také v celé společnosti. Oproti mikroekonomii, která se zabývá chováním jednotlivých ekonomických jednotek, makroekonomie zkoumá ekonomiku jako celek. Makroekonomie má však své mikroekonomické základy. Za každou makroekonomickou veličinou se tak skrývá mnoho mikroekonomických dějů. Jako například výše celkové produkce ekonomiky je závislá na spotřebním a produkčním chování jednotlivých firem a domácností. Makroekonomie se tak nezajímá o jednotlivé podmnožiny ekonomiky, nýbrž o agregované proměnné, jež mají velký praktický význam, a které jsou trvalým předmětem diskusí i sporů mezi politiky a ekonomy. Jde zejména o míru nezaměstnanosti v zemi, celkovou zaměstnanost, celkovou výrobu dané země, její obchodní bilanci, množství peněz v oběhu, cenovou hladinu, míru inflace, platební bilanci atd. (Jurečka, 2017).

K základním makroekonomickým ukazatelům patří hrubý domácí produkt (dále jen HDP), inflace, nezaměstnanost a obchodní bilance (Nečas, L. 2012). Ukazatelé jsou využívány ke stanovení výkonnosti ekonomiky (ČSÚ, 2019). HDP vyjadřuje celkovou hodnotu nově vytvořených statků a služeb v daném období na daném území. Míra inflace udává průměrnou změnu cenové hladiny v ekonomice v daném roce. Míra nezaměstnanosti udává počet nezaměstnaných osob z celkového počtu ekonomicky aktivního obyvatelstva a obchodní bilance je dána rozdílem mezi vývozem a dovozem dané země (Nečas, 2012).

Následující podkapitoly se zabývají seznamováním makroekonomických ukazatelů vybraných států. Těmito státy jsou Česká republika a Švýcarsko.

1.1 Česká republika

Vnitrozemský stát Česká republika se nachází ve střední Evropě mezi Německem, se kterým sdílí státní hranice o délce 810,3 km, Polskem s hranicemi o délce 761,8 km, Rakouskem (466,3 km) a Slovenskem (251,8 km). Politický systém této země je Parlamentní republika. Země se skládá ze 14 krajů (Pražský hrad, 2019).

V tabulce číslo jedna jdou přehledně vidět jednotlivé makroekonomické ukazatele a také jejich světové umístění podle dat získaných ze statistické knihy vytvořenou CIA pojmenované „The world factbook“ (CIA, 2019).

Tabulka 1: Makroekonomické ukazatelé ČR za rok 2017

Země	Česká republika	Světové umístění
Rozloha	78 867 km ²	117.
Počet obyvatel	10 686 269	85.
HDP	375,9 mld. USD	49.
Růst HDP	4,3 %	-
Nezaměstnanost	2,9 %	33.
Inflace	2,4 %	118.
Export	164 mld. USD	-
Import	160 mld. USD	-

Zdroj: Vlastní zpracování

Rozloha tohoto státu činí asi 78 867 km² a podle statistické knihy je Česká republika rozlohou 117. největší zemí na světě z celkového počtu 258 zemí. Celá země má k červenci roku 2018 počet obyvatel přes 10,6 milionu, čímž se statisticky celosvětově umístila na 85 místě z celkového počtu 238 zemí (CIA, 2019).

Pro srovnání ČR a Švýcarska byla zvolena makroekonomická data za rok 2017, protože nebylo možné získat data včetně světového umístění za rok 2018 či aktuální část 2019. Nicméně aktuální míry inflace a nezaměstnanosti jsou uvedeny v poznámkách.

Jak již bylo výše uvedeno, k důležitým makroekonomickým ukazatelům patří zejména inflace a nezaměstnanost. Nezaměstnanost v České republice činila v roce 2017 2,9 % a tím se umístila na 33. místo z celkového počtu 218 hodnocených zemí. Za to inflace, která v témže roce 2017 činila 2,4 %, se svojí výší umístila na 118. místě z celkového počtu 226 hodnocených zemí (CIA, 2019).

Pozn.: Za rok 2018 jsou ukazatele nezaměstnanosti 2,2 % a inflace 2,0 %. Aktuální nezaměstnanost za 2019 Q1 je 2,0 % (klesající) a inflace 2,8 % (rostoucí) (ČSÚ, 2019).

Měnou České republiky je Koruna česká (Kč), ale pro lepší srovnatelnost jsou všechny měnové údaje dále uváděny v amerických dolarech. Mezi tyto údaje patří hrubý domácí produkt. HDP v roce 2017 činil 375,9 mld. USD, který od roku 2016 vzrostl o 4,3 % a svou velikostí se z celkového počtu 229 zemí umístil na 49. místě. Dalším důležitým makroekonomickým údajem je obchodní bilance státu, tedy export neboli vývoz a import neboli dovoz. Z České republiky se v roce 2017 vyvezlo za 164 miliard amerických dolarů. Z největší části se na vývozu podílely stroje, zastoupené zejména výpočetní technikou. Dále

dopravní prostředky, z nichž velkou část zaujímali automobily a části dopravních prostředků. V neposlední řadě činily velkou část vývozu kovy jako například železo, ocel a hliník v různých podobách. Do České republiky se v roce 2017 dovezlo za 160 miliard amerických dolarů. Nejvíce byly zastoupeny stroje, z nichž velkou část zaujímaly části kancelářských strojů a vysílací zařízení. Druhou nejvíce dováženou položkou byly dopravní prostředky, převážně jejich části a dále auta. Třetí nejvíce dováženou položku zaujímaly kovy, jako například železo, ocel a hliník v různých podobách (CIA, 2019); (OEC, 2019).

1.2 Švýcarsko

Vnitrozemí stát Švýcarsko se nachází ve střední Evropě, mezi Itálií, se kterou sdílí státní hranice o délce 734,2 km, Francií, se kterou sdílí státní hranice o délce 571,8 km, Německem s hranicemi o délce 345,7, Rakouskem (165,1 km) a Lichtenštejnskem (41,1 km). Politickým systémem této země je federální republika. Švýcarská federace se skládá z 26 kantonů (Businessinfo.cz, 2019).

V tabulce 2 jsou zobrazeny makroekonomické ukazatele a také jejich světové umístění podle těchto ukazatelů podle statistické knihy vytvořené CIA pojmenované „The world factbook“ (CIA, 2019).

Tabulka 2: Makroekonomické ukazatele Švýcarska za rok 2017

Země	Švýcarsko	Světové umístění
Rozloha	41 277 km ²	136.
Počet obyvatel	8 292 809	99.
HDP	523,1 mld. USD	39.
Růst HDP	1,7 %	-
Nezaměstnanost	3,2 %	40.
Inflace	0,5 %	30.
Export	285 mld. USD	-
Import	273 mld. USD	-

Zdroj: Vlastní zpracování

Rozloha Švýcarska činí asi 41 277 km² a podle statistické knihy je Švýcarsko rozlohou 136. největší zemí na světě z celkového počtu 258 zemí. Celá země má k červenci roku 2018 počet obyvatel přes 8,29 milionu, čímž se statisticky celosvětově umístila na 99. místo z celkového počtu 238 zemí (CIA, 2019).

Nezaměstnanost ve Švýcarsku činila v roce 2017 3,2 % a tím se umístila na 40. místo z celkového počtu 218 hodnocených zemí. Inflace činila v roce 2017 0,5 % a svojí výší se umístila na 30. místě z celkového počtu 226 hodnocených zemí (CIA, 2019).

Pozn.: Za rok 2018 jsou ukazatele nezaměstnanosti 2,6 % (klesající) a inflace 1,1 % (rostoucí). Trend je shodný s Českou republikou (Businessinfo.cz, 2019).

Měnou země je Švýcarský frank (CHF), ale pro snadnější srovnatelnost jsou i zde všechny měnové údaje uváděny v amerických dolarech. HDP v roce 2017 činil 523,1 mld. USD, ten od roku 2016 vzrostl o 1,7 % a svou velikostí se z celkového počtu 229 zemí umístil na 39. místě. Dalším důležitým makroekonomickým údajem je obchodní bilance. Ze Švýcarska se v roce 2017 vyvezlo za 285 miliard amerických dolarů. Nejvíce se vyvážely chemické produkty, zastoupené především medikamenty a lidskou a zvířecí krví. Další velkou vývozní složku zahrnují vzácné kovy, které jsou z necelé poloviny zastoupeny zlatem. Dále také zařízení jako hodinky či ortopedická zařízení. Do Švýcarska se v roce 2017 dovezlo za 273 miliard amerických dolarů. Nejčastější složkou dovozu byly drahé kovy. Ty byly z necelé poloviny zastoupeny zlatem a dále také šperky. Druhou největší dovozní složkou byly chemické produkty obsahující medikamenty a lidskou/zvířecí krev. Třetí největší dovozní složkou byly stroje zastoupeny především vysílacím zařízením a výpočetní technikou (CIA, 2019); (OEC, 2019).

2 Účetní a daňová problematika

Účetnictví, stručně charakterizované, je proces poznávání, měření, evidence a zprostředkování ekonomických informací obsažené ve všech dílčích částech podniku, jejich vzájemná provázanost a souvislost, což umožňuje rozhodování uživatelů těchto informací. Tyto informace mají funkci evidence, hodnocení a ověřování spolehlivosti vlastníka podniku, hodnocení finanční situace, výkonnosti podniku a úspěšnosti manažerů (Kubíčková, 2016).

Uživatelé účetnictví se dělí na interní neboli vnitřní a na externí neboli vnější. Mezi interní uživatele patří vlastníci nebo investoři a také zaměstnanci podniku. Majitelé podniku z účetnictví zjišťují ziskovost podniku a zda je potřebné vložení prostředků do podniku. Řadoví zaměstnanci se z účetnictví snaží posoudit stabilitu zaměstnání a vedení zjišťuje, zda podnik dosáhl stanovených cílů, a pomocí dalších informací a průběhu vytváří další strategie a cíle do budoucna. Do externích uživatelů patří stát a jeho instituce, banky a další věřitelé, dodavatelé, odběratelé a konkurence. Stát účetnictví podniků využívá nejen pro stanovení statistik, ale především ke kontrole podniků, ať už z hlediska státních dotací, či daní. Banky a další věřitelé zjišťují, zdali je podnik schopný splácet své závazky. Dodavatele zajímá, zda je podnik schopný zaplatit včas za jejich zboží, výrobky či služby. Odběratelé zjišťují, zda je podnik schopný uspokojovat jejich poptávky. Konkurence zjišťuje konkurenceschopnost podniku ať už její velikostí tržeb, z nichž lze indikovat podíl na trhu či velikost jejich nákladů. (Landa, 2011); (Strouhal a kolektiv, 2014)

Každý uživatel má různorodé informační potřeby. Podnikové účetnictví se tak rozdělilo na oblast manažerského a finančního účetnictví a každá z těchto oblastí se zakládá na různých cílech. Manažerské účetnictví obsahuje informace potřebné k efektivnímu řízení podniku. Především účtování o nákladech, jejich kalkulace či propočty. Toto seskupení informací není řízeno žádnými právní předpisy. Metody a postupy si tak každý podnik určuje sám. Hlavním cílem manažerského účetnictví je podat informace o výsledcích, průběhu a perspektivách ekonomické činnosti. To všechno je členěno podle různých hledisek jako například podle organizačních útvarů či podnikových výkonů. Oproti tomu finanční účetnictví tvoří informace o podnikových skutečnostech spjaté s vnějším okolím. Jsou to operace na vstupu a výstupu ve vztahu s odběrateli, dodavateli, bankami, či finančními orgány. Tyto informace jsou sestavovány ve formách účetních výkazů, jež podléhají právní regulaci, která bude podrobněji rozebrána v následujících kapitolách. Cílem finančního účetnictví je sestavení

účetní závěrky tak, aby podávala věrný a poctivý obraz finanční situace podniku. Základním nástrojem pro funkčnost účetnictví je bilance účetnictví. Bilance v účetnictví se vyznačuje tím, že dvě důležité strany se musí rovnat, čemuž se říká bilanční princip. Těmito stranami jsou aktiva a pasiva (Landa, 2014).

Aktiva představují veškerý majetek, který podnik vlastní. Aktiva se dělí na dlouhodobá a oběžná aktiva. Dlouhodobá aktiva se vyznačují tím, že jeho použitelnost má trvání delší než jeden rok a patří do něj dlouhodobý majetek hmotný, nehmotný a finanční. Oběžná aktiva mají použitelnost do jednoho roku a neustále v podniku obíhají a transformují se. Například materiál se transformuje na výrobek či pohledávka se transformuje na peníze v bance či pokladně. Do oběžných aktiv patří zásoby, finanční prostředky, nacházející se na bankovním účtu či v pokladně, a také pohledávky k odběratelům či finančním institucím. Oproti aktivům stojí pasiva. Na straně pasiv se nalézají zdroje, ze kterých se majetek pořizuje. Tyto zdroje se dělí na zdroje vlastní a cizí. Do zdrojů vlastních patří základní kapitál, fondy a výsledek hospodaření. Ke zdrojům cizím patří převážně úvěry, ať už krátkodobé či dlouhodobé, a závazky k zaměstnancům či dodavatelům (Strouhal a Bokšová, 2015).

2.1 Harmonizace účetnictví ve světě

Jelikož podniky nefungují pouze na národní úrovni, ale také na úrovni globální, je potřebné vlastnit určité principy a metody. Především finanční účetnictví je postaveno na národních legislativních úpravách. Tyto legislativní úpravy často splývají s nadnárodními standardy či z nich vychází, a to především proto, že podniky fungují i na globální úrovni, jak již byl výše zmíněno. Tyto úpravy pomáhají urychlit komunikaci, zvýšit srozumitelnost a zjednodušit tak vyhledávání informací různých uživatelů (Široký, 2018).

V současné době jsou mezinárodně uznávané tři linie mezinárodní účetní harmonizace, jimiž jsou národní účetní standardy USA neboli US GAAP (Generally Accepted Accounting Principles – Všeobecně uznávané účetní principy), Účetní směrnice Evropské unie a Mezinárodní standardy účetního výkaznictví IFRS (International Financial Reporting Standards). US GAAP a IFRS oproti směrnicím EU nejsou tvořeny zákonodárci, ale odborníky z praxe. Tyto dvě organizace jsou nevládní a neziskové a používající vlastní nezávislé zdroje k financování. Standardy se zaměřují především na konečnou podobu účetních výkazů a účetní závěrky, a tím tak dávají společně větší volnost v individualizaci účetnictví (Ficbauer, 2016).

2.1.1 Národní účetní standardy USA (US GAAP)

US GAAP se zakládá na systému anglosaském. Bohušová a kolektiv (2013, s.32) uvádí, že „*Spojené státy americké nemají žádné zákonem dané požadavky na publikování periodických auditovaných účetních výkazů.*“ To znamená, že se nezakládá na státním dozoru, ale spíše na komunikaci mezi investory. Standardy tak vyšly z praxe, a to hlavně kvůli světové hospodářské krizi. Její pravidla vycházejí především z požadavků Newyorské burzy. Tyto standardy jsou často světově používány nejen proto, že Spojené státy americké zaujímají velkou část na trhu svou silou a významností, ale především pro kvalitu tohoto systému. Zároveň je také nejstarším uceleným účetním systémem (Jílek, 2018).

Řízení US GAAP má tři stupně. Prvním stupněm je komise pro dozor nad cennými papíry a trhy neboli SEC (US Securities and Exchange Commission). SEC určuje obsah a formu účetních závěrek. Druhým stupněm je Nadace finančního účetnictví neboli FAF (Financial Accounting Foundation) jejímiž správci jsou osoby z jednotek, které připravují účetní závěrku. Na třetím stupni je seskupení více řídicích orgánů, jimiž jsou Poradní rada finančních účetních standardů neboli FASAC (Financial Accounting Standards Advisory Council), Rada pro finanční účetní standardy neboli FASB (Financial Accounting Standards Board), Rada pro vládní účetní standardy neboli GASB (Governmental Accounting Standards Board) a Poradní rada vládních účetních standardů neboli GASAC (Governmental Accounting Standards Advisory Council) (Jílek, 2018).

2.1.2 Evropské účetní standardy

Přijetí směrnic bylo následkem prvních snah o harmonizaci účetnictví v evropském hospodaření a jsou výsledkem několika politických kompromisů. Tyto kompromisy vznikly, kvůli vlivům dvou různých přístupů k využívání legislativy – kontinentálnímu a anglosaskému. Kontinentální přístup vychází především z účetních předpisů daných zákonem, které se vztahují na všechny podnikající subjekty, a také jsou velmi spjaté s daněmi. Oproti tomu anglosaský přístup vychází především ze zákona o podnikání, které využívá zvykového práva. Právo volby umožňuje využití obou prvků, což zcela zavrhuje celkovou srovnatelnost veškerých informací. Směrnice mnoho let sloužily jako základní harmonizační kámen Evropské komise v oblasti účetnictví, ale pro jeho variabilitu a neochotu měnění celého systému standardů se jím v roce 2000 stal IFRS (Tomášek, 2017).

Nejvýznamnějšími směrnicemi Evropské rady jsou čtvrtá směrnice č. 78/660/EEC z 25. července 1978 a sedmá směrnice č. 83/349/EEC z 13. června 1983.

- Čtvrtá směrnice se zabývá výkazy, jejich formou, obsahem, oceňovacími pravidly, obsahu příloh a jejich zveřejňování.
- Sedmá směrnice se zabývá konsolidací. Vyžaduje, aby mateřské podniky dělaly výkazy nejen za sebe, ale i za své dceřiné podniky. Vyhotovovaly tak konsolidované účetní výkazy a konsolidovanou výroční zprávu (Hýblová, 2017).

2.1.3 Mezinárodní účetní standardy IFRS

Před vznikem IFRS, byl v roce 1973 založen Výbor pro mezinárodní účetní standardy neboli IASCF (International Accounting Standards Committee Foundation), který chtěl vypracovat soubor mezinárodních účetních standardů. Tento soubor byl v roce 2001 změněn na nynější Mezinárodní standardy účetního výkaznictví (IFRS). Oproti US GAAP, které vychází především z praxe, IFRS vychází z politických rozhodnutí členských zemí Evropské unie. Postupem času, kdy se Evropská unie zvětšovala, se i IFRS rozšiřovalo a nyní se stává jedním z nejdůležitějších účetních systémů. Je tak také proto, že firmy, jejichž cenné papíry jsou kótované na veřejně obchodovatelných trzích, mají za povinnost používat systém IFRS (Stárová, 2018).

Řízení IFRS je stejně jako u US GAAP třístupňové. Prvním stupněm, který vlastní rozhodovací slovo při řízení IFRS, jsou národní vládní instituce neboli Monitorovací rada, která dohlíží na další orgán v druhém stupni, kterým je IFRS nadace. Správci IFRS nadace jsou fungující a vysloužilí auditoři, úředníci a politici a jejich počet podléhá stanovám. Nynější počet správců je 22, z nichž má být 6 osob z Ameriky, 6 z Evropy, 6 z Asie a Oceánie, 1 z Afriky a 3 odkudkoliv. Třetí stupeň je složený z více řídicích orgánů, což jsou poradní výbor IFRS, Výbor pro mezinárodní účetní standardy neboli IASB (International Accounting Standards Board) a Výbor pro interpretace mezinárodního účetního výkaznictví neboli IFRIC (International Financial Reporting Interpretations Committee) (Ficbauer, 2016).

2.2 Daňová legislativa

Kubátová (2015, str. 15, 16) ve své knize tvrdí: „*Daň je definována jako povinná, nenávratná, zákonem určená platba do veřejného rozpočtu. Je to platba neúčelová a neekvivalentní. Daň se pravidelně opakuje v časových intervalech (např. každoroční placení daně z příjmu) nebo je nepravidelná a platí se za určitých okolností (např. při každém*

převodu nemovitosti). “ To, že je platba neekvivalentní znamená, že oproti poslané platbě poplatník nic nepřijímá, a neúčelovost znamená, že konkrétní daň se má stát částí celkového státního příjmu a nefinancovat konkrétní projekt. Většina zemí používá daň jako hlavní příjem státního rozpočtu, jelikož ke svému fungování stát potřebuje finanční prostředky (Kubátová, 2015); (Široký,2015).

Daně mají několik funkcí. Mezi ty základní patří zejména funkce fiskální, alokační, redistribuční, stabilizační a stimulační. Nejdůležitější je funkce fiskální, kterou je schopnost naplnit veřejný rozpočet daňovým výnosem. Alokační funkce je vkládání či odejímání zdrojů z neefektivních míst, kde tržní mechanismus selhává. Další funkce, kterou je redistribuční, slouží ke snížení důchodové propasti, která by pouhým tržním mechanismem vznikla. Činí to tak, že vyšší příjmy a majetek daní větší mírou. Třetí funkce s názvem stabilizační slouží k vyrovnání cyklických výkyvů v ekonomice. Zajišťuje tak dostatečnou zaměstnanost, cenovou stabilitu, ekonomický růst apod. Stimulační funkce se vyznačuje tím, že se stát pomocí daní snaží změnit poplatníkovu chování. Např. když poskytuje daňové úlevy zaměstnavatelům, kteří vytvoří pracovní místo zdravotně postiženému, nebo dá vysoké zdanění alkoholu či cigaretám (Kukalová, Moravec a Šulcová-Seidlová, 2018).

Zdanění určitým způsobem ovlivňuje nabídkovou stránku ekonomiky. Mezi nabídkové stánky, které daně ovlivňují, patří vlivy na ochotu pracovat, na výši úspor soukromého sektoru, na investice a ochotu investorů přijímat riziko podnikání. Vliv na ochotu pracovat může měnit daň ze mzdy. Dosahování užítku u lidí způsobuje vyrovnání jejich času stráveným v práci a volným časem. Tento vliv má dva efekty, které ovlivňuje daň ze mzdy. Těmito efekty jsou efekt důchodový a substituční.

- Při zvýšení daně u **důchodového efektu** dochází ke zvýšení ochoty pracovat. Je to způsobeno tím, že daň sníží mzdu a poplatník tak má méně peněz na statky, které by spotřebovával ve svém volném čase, takže se i jeho volný čas zmenšuje.
- **Efekt substituční** naopak působí tak, že poplatníka od práce spíše odrazuje. Je to způsobeno tím, že poplatníkům mezní užitek z práce se změní. Dochází ke znechucení pracovat.

Jsou ale také jiné daně, které mohou ovlivnit ochotu pracovat a jsou jimi daň paušální a spotřební. Výši úspor soukromého sektoru ovlivňuje celá řada daní. Ať už jde o úspory domácností, nebo o úspory podnikatelského sektoru. Posledním zmíněným vlivem je vliv na investice a ochotu investorů přijímat riziko podnikání. Tento vliv existuje, jelikož se

investice zdaňují a snižuje se tím tak jejich čistá míra výnosu a zvyšuje se rizikovost. Podnikatelé jsou tak s větší daní méně ochotní investovat, a naopak s nižší daní jsou více ochotní investovat (Kubátová, 2015).

2.2.1 Daňová harmonizace

Všeobecná globalizace společenských, ekonomických a jiných jevů a procesů přispěla i k výsledné harmonizaci daňové soustavy. Jelikož vznikají nadnárodní společnosti, mateřské společnosti vlastní několik dceřiných společností v několika různých zemích a mezi národními trhy putuje velké množství zboží a komodit, tak se státy snaží zabránit daňovým únikům. Daňová spolupráce se tak postupem času měnila z koordinace na aproximaci a na konec na daňovou harmonizaci. Široký (2018, s. 34) uvádí, že „*Harmonizace znamená přizpůsobení a sladování národních daňových systémů a jednotlivých daní na principu dodržování společných pravidel zúčastněných zemí*“. Jedním z těchto pravidel je, že při každé harmonizaci daně, musí projít třemi fázemi. Tyto fáze jsou určení daně, harmonizace daňového základu a harmonizace daňové sazby. Daňová ustanovení jsou zakotvená v základních smlouvách Evropské unie. Ve smlouvě o založení Evropského hospodářského společenství se o daních zabývají články 95 až 98. Dále ve smlouvě o založení Evropského společenství podporují daňovou harmonizaci články 94 až 97 a článek 174 (Berková, 2016); (Široký, 2013).

3 Účetní systém České republiky a Švýcarska

V této části jsou popsány základní informace o účetním systému a jeho legislativních předpisech obou srovnávaných zemí. Účetnictví je jedna z podstatných firemních agend, poskytuje důležité informace pro řízení a rozhodování a slouží i ostatním uživatelům. Účetnictví poskytuje základní informace jak je podnik ekonomicky schopný, jaká je jeho finanční situace, jaké jsou hospodářské výsledky apod.

3.1 Účetní standardy a legislativa České republiky

Následující odstavce této kapitoly se zabývají legislativním rámcem, stanoveným v ČR. Celosvětovým trendem je snaha o mezinárodní harmonizaci účetnictví. Tedy i u českých podniků je potřeba přípravy účetní závěrky dle Mezinárodních standardů IFRS či obecně uznávaných účetních zásad v USA, které shrnuje US GAAP. Stále častější potřeba se týká především podniků, jež se uchází o kapitál ze zahraničí. Burzy v Americe a ve východní Asii přijímají účetní závěrky sestavené dle US GAAP. Burzy evropské dle IFRS. Účetní závěrky sestavené na základě evropských směrnic dostačují pro kótování cenných papírů podniků na evropském trhu, pro které jsou až na jisté výjimky povinné. Podniky vlastněné zahraničními investory zde mají povinnost sestavení účetní závěrky dle US GAAP nebo dle IFRS (Interconsult.cz. 2019).

Vzhledem ke členství České republiky v Evropské unii, má stát povinnost řídit se příslušnými směrnicemi Evropské unie. Také ze zákona o účetnictví vyplývá povinnost účetních jednotek, jež jsou obchodní společnostmi a jež jsou emitentem cenných papírů registrovaných na regulovaném trhu cenných papírů v rámci členských států Evropské unie, použít k sestavení účetní závěrky i k účtování Mezinárodní účetní standardy upravené právem Evropských společenství neboli až na drobné výjimky IFRS.

Hlavním zákonem, na kterém je účetnictví České republiky postaveno, je zákon č. 563/1991 Sb. neboli zákon o účetnictví. Skálová (2017, s.1) ve své knize uvádí, že „*Zákon o účetnictví představuje komplexní právní úpravu, podle které vedou účetnictví a sestavují účetní závěrky všechny účetní jednotky v České republice.*“ Zákon o účetnictví obsahuje devět částí. První část zákona jsou obecná ustanovení, ve které jsou mimo jiné vypsány účetní jednotky. Účetní jednotkou se rozumí subjekt, fyzická či právnická osoba.

Přesněji jsou jednotkami:

- Právnícké osoby mající sídlo na území České republiky,
- Zahraniční právnícké osoby a zahraniční jednotky podnikající v ČR či provozující jinou činnost podle zvláštních právních předpisů,
- Organizační složky státu,
- Fyzické osoby zapsané v obchodním rejstříku jako podnikatelé,
- Ostatní fyzické osoby, které jsou podnikateli a přesáhli za předcházející rok 25 milionů korun,
- Ostatní fyzické osoby vedoucí účetnictví na své rozhodnutí,
- Ostatní fyzické osoby, kterým zvláštní právní předpis ukládá vést účetnictví,
- Svěřenské fondy podle občanského zákoníku,
- Ostatní fyzické osoby, které jsou podnikateli a jsou společníky sdruženými ve společnosti, ve které aspoň jeden společník je osobou uvedenou v bodech výše uvedených,
- Fondy používané penzijní společnostmi,
- Investiční fondy, které nemají právní osobnost, nebo podle zvláštních právních předpisů musí sestavit účetní závěrky,
- Jednotky určené zvláštním právním předpisem.

Účetní jednotky se od 1. ledna 2016 podle zákona člení do několika kategorií, které jsou zobrazeny v tabulce 3.

Tabulka 3: Kritéria kategorií účetních jednotek

Kategorie účet. jednotek	Aktiva celkem (v mil. Kč)	Roční úhrn čistého obratu (v mil. Kč)	Průměrný počet zaměstnanců
Mikro	Do 9	Do 18	Do 10
Malá	Do 100	Do 200	Do 50
Střední	Do 500	Do 1 000	Do 250
Velká	Nad 500	Nad 1 000	Nad 250
Malá skupina	Do 100	Do 200	Do 50
Střední skupina	Do 500	Do 1 000	Do 250
Velká skupina	Nad 500	Nad 1 000	Nad 250

Zdroj: Vlastní zpracování

V prvním členění jsou jimi kategorie mikro, malá, střední a velká účetní jednotka. V dalším členění se kategorie dělí na malou, střední a velkou skupinu účetních jednotek. Každá z těchto kategorií má svá kritéria, odvíjející se od výše aktiv, ročního úhrnu čistého obratu a průměrného počtu zaměstnanců.

Druhá část zákona o účetnictví zahrnuje informace k rozsahu vedení účetnictví, účetním dokladům, účetním zápisům a účetním knihám. Ve třetí části jsou informace k účetní závěrce. Ve čtvrté části jsou definovány způsoby oceňování. Pátá část obsahuje problematiku inventarizace majetku a závazků. Šestá část poukazuje na úschovu účetních záznamů. Sedmá část se zabývá zprávou o platbách orgánům zprávy členského státu Evropské unie nebo třetí země. V osmé části jsou informace o uvádění nefinančních informací a část devátá obsahuje ustanovení společná, přechodná a závěrečná (Pilátová, 2015).

České účetní standardy, kterých je využíváno za účelem vyšší srovnatelnosti účetních závěrek se dělí dle subjektu účetnictví:

- První skupinou jsou účetní standardy pro podnikatele, prováděcí vyhláška je vydána pod č. 500/2002 Sb. + 23 korespondujících účetních standardů,
- další skupinu tvoří účetní standardy pro finanční instituce, prováděcí vyhláška je vydána pod č. 501/2002 Sb. + 15 korespondujících účetních standardů,
- dále jde o účetní standardy pro pojišťovny, prováděcí vyhláška je vydána pod č. 502/2002 Sb. + 23 korespondujících účetních standardů,
- pro zdravotní pojišťovny, prováděcí vyhláška je vydána pod č. 503/2002 Sb. + 12 korespondujících účetních standardů,
- pro nepodnikatelské subjekty, prováděcí vyhláška je vydána pod č. 504/2002 Sb. + 14 korespondujících účetních standardů,
- a pro některé vybrané účetní jednotky, prováděcí vyhláška je vydána pod č. 410/2009 Sb. + 10 korespondujících účetních standardů (KAČR, 2019).

České účetní standardy vydává Ministerstvo financí České republiky. Podle účetních standardů postupují vždy vybrané účetní jednotky, ke kterým patří organizační složky státu, územní samosprávné celky, dobrovolné svazky obcí, Regionální rady regionů soudržnosti, příspěvkové organizace, státní fondy podle rozpočtových pravidel a zdravotní pojišťovny. Ostatní účetní jednotky mají možnost se od účetních standardů odchýlit, avšak za podmínky, že i přesto zajistí poctivý a věrný obraz svého účetnictví a také jsou povinny do přílohy

účetní závěrky uvést důvod, kvůli kterému se od účetních standardů odchýlily (Finanční správa ČR, 2018); (Portál POHODA, 2019).

Účetnictví se v České republice ubírá kontinentálním směrem, který se zakládá na legislativě svázané s daňovými předpisy. Účetní jednotky účtují o pohybu a stavu svého majetku a jiných aktiv, dluhů a jiných pasiv, výnosech, nákladech a o výsledku svého hospodaření. Není-li stanoveno jinak, je účetním obdobím 12 po sobě jdoucích měsíců. Účetní období se tedy shoduje s kalendářním rokem nebo s rokem hospodářským. Další vymezení účetních období obsahuje §3 zákona o účetnictví. Účetní závěrka, jejíž sestavení udává zákon, je tvořená rozvahou, výkazem zisku a ztrát a přílohami. Může však zahrnovat také přehled peněžních toků a přehled o změnách vlastního kapitálu. Její obsah stanovuje §18 odst. 2 zákona o účetnictví. Účetní jednotky jsou dle zákona o účetnictví povinny, vést účetnictví v peněžních jednotkách české měny (Finanční správa ČR, 2018).

Všechny společnosti zapsané v obchodním rejstříku České republiky mají povinnost zveřejňovat účetní závěrky a výroční zprávy. Povinnost zveřejnění účetní závěrky i výroční zprávy se týká účetních jednotek, které mají povinnost ověření účetní závěrky auditorem. Ty jsou také povinny zveřejnit zprávu auditora. Účetní jednotky bez povinnosti ověření účetní závěrky auditorem zveřejňují účetní závěrky a výroční zprávy jejich uložením do obchodního rejstříku, přičemž účetní závěrka může být uložena jako součást výroční zprávy (Deloitte, 2018).

Některé instituce mohou vést v rámci České republiky tzv. jednoduché účetnictví. K nim patří spolky, které vznikly na základě občanského zákoníku 89/2012 Sb., po 1.1.2014, občanská sdružení, organizační složky občanských sdružení, církve a církevní instituce, které jsou právnickou osobou, náboženské společnosti a honební společenstva (Finanční správa ČR, 2018).

Hlavním účetním regulačním orgánem je v České republice Ministerstvo financí, které také tvoří celostátní koncepci dlouhodobého vývoje tohoto odvětví s ohledem na mezinárodní systémy a právo Evropské unie (MFČR, 2019).

3.1.1 Audity a účetní závěrky

Nestanoví-li zákon o účetnictví jinak, pak mají účetní jednotky povinnost ověření účetní závěrky auditorem. To se týká účetní závěrky řádné i mimořádně. Povinnost auditu mají akciové společnosti, které dosáhly nebo překročily za stanovené období aktiva v celkové výši 40 milionů Kč, dosáhly či překročily roční čistý obrát ve výši nad 80 milionů Kč nebo

u nich během účtovacího období překročil počet zaměstnanců 50. Počet zaměstnanců se zde zjišťuje dle zákona o státní statické službě č. 89/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Povinnost auditu se týká také ostatních obchodních korporací, které ke konci účtovacího období dosáhly nebo překročily alespoň dvě ze tří výše uvedených podmínek. Na základě právního předpisu, podle kterého jsou společnosti založeny či řízeny se povinnost auditu týká také zahraničních jednotek a zahraničních právnických osob. Povinnost se vztahuje také na fyzické osoby zapsané v obchodním rejstříku, ostatní podnikající fyzické osoby s obratem dle podmínek příslušných zákonů, který přesahuje za předcházející kalendářní rok částku 25 milionů Kč. Týká se také ostatních fyzických osob vedoucích účetnictví na základě vlastního rozhodnutí, ostatních fyzických osob, které jsou podnikateli a současně společníky sdruženými ve společnosti dle zákona, ostatních fyzických osob, kterým tuto povinnost v podobě vedení účetnictví a sestavení účetní závěrky ukládá zvláštní právní předpis a těm, jež jsou účetní jednotkou na základě zvláštního právního předpisu. A to za podmínek, stanovených pro ostatní korporace. Povinnost auditu zahrnuje také svěřenské fondy podle občanského zákoníku. Zde též za podmínek, stanovených pro ostatní korporace. A také ostatních účetních jednotek, kterým tuto povinnost ukládá zvláštní právní předpis (Finanční správa ČR, 2018).

3.2 Účetní standardy a legislativa Švýcarska

Právní systém se ve Švýcarsku, stejně jako v České republice, ubírá kontinentálním směrem. Není ovšem tak jednoznačný, jako v případě České republiky. Společnosti, založené ve Švýcarsku mají povinnost se řídit účetními standardy IFRS, Swiss GAAP FER a US GAAP. Národní podniky, střední a malé společnosti využívají většinou standardy Swiss GAAP FER, jelikož kapitál hledají pouze v rámci švýcarských investorů. Pro účetní ustanovení v rámci penzijních fondů, pojišťoven a neziskových organizací platí ve Švýcarsku specifické standardy (Akonttrust.cz., 2019).

Švýcarsko není členem Evropské unie, proto nepodléhá nařízením EU o Mezinárodních účetních standardech ani směrnicím o účetnictví. Ze zákona nepodléhá Švýcarsko ani účetním standardům IFRS, přesto je některé velké švýcarské podniky využívají. Pro tuto zemi jsou základními standardy Swiss GAAP FER, jejichž dodržování je vyžadováno od všech podniků na území Švýcarska. Podniky, jejichž akcie jsou kótovány na Švýcarské burze a obchodují mezinárodně, jsou od roku 2005 povinny sestavovat účetní závěrky pomocí IFRS nebo US GAAP, jelikož Swiss GAAP FER burza nepovoluje. Avšak podniky, jejichž akcie jsou kótovány na Švýcarské burze, ale obchodují pouze na území Švýcarska, si mohou

samy určit, zda budou pokračovat v užívání Swiss GAAP FER či přejdou na IFRS nebo US GAAP.

V lednu roku 2015 mělo na Švýcarské burze 238 podniků zapsáno své seznamy cenných papírů. V tabulce 4 je vidět rozložení aplikovaných standardů (Iasplus.com, 2019).

Tabulka 4: Rozložení aplikovaných standardů společností na burze

Počet podniků, kotovaných na Six Swiss Exchange	IFRS	US GAAP	Swiss GAAP FER
118 (zahraniční kapitál)	130	10	
97 (švýcarský kapitál)	7		51

Zdroj: Vlastní zpracování

Je patrná převaha mezinárodního standardu IFRS u podniků, které vyhledávají kapitál od zahraničních investorů. Lokálně zaměřené podniky upřednostňují Swiss GAAP FER. IFRS a US GAAP patří k mezinárodním standardům, které byly popsány v kapitole 2.1. V této kapitole bude tedy charakterizován pouze třetí standard, uplatňovaný ve Švýcarsku, kterým je Swiss GAAP FER.

Švýcarská společnost GAAP FER se zaměřuje na účetnictví malých a středních podniků, jež působí ve Švýcarsku. Navíc zahrnují penzijní fondy, pojišťovny a neziskové organizace (Swiss GAAP FER.ch, 2019). Swiss GAAP FER je strukturován modulárním způsobem. Vychází z rámce principů, který je platný pro všechny společnosti, avšak obsahuje mnohá doporučení, která se dle velikostí a zaměření jednotlivých společností liší. Celkový rámec plus šest dalších doporučení jsou uplatnitelné na společnosti se ziskem pod 10 milionů CHF na celkových aktivech a 20 miliony na ročním obratu, jež však mají méně jak 50 zaměstnanců na plný úvazek. Pro větší společnosti existuje 12 dalších doporučení, jež se týkají určitých položek roční závěrky neb konkrétních obchodních transakcí. Seznam nejdůležitějších doporučení je uveden níže. Swiss GAAP FER je také přípustnou účetní alternativou pro švýcarskou burzu podle standardu Weiss Reporting Standard i standardu pro společnosti zabývající se realitami (Deloitte, 2019); (WB, 2008).

Povinnost vést účetnictví má každá osoba vedená ve švýcarském obchodním rejstříku, která má povinnost řídit se zásadami, které jsou uvedené ve Švýcarském zákoníku závazků. Účetnictví je nutno vést ve švýcarských francích, tento požadavek se však netýká každodenního účetnictví. Nevyužije-li společnost jiný účetní rok, pak je ve Švýcarsku považován za účetní rok ten kalendářní. Všechny společnosti se sídlem ve Švýcarsku mají v rámci účetnictví povinnost sestavovat a archivovat roční finanční výkazy, předkládat účetní závěrku a zveřejňovat své účetní výkazy o hospodaření. Na základě zákona musí být roční účetní závěrka připravena spolu s příslušným výkazem zisku a ztrát, s rozvahou i doplňujícími poznámkami. Účetní závěrka musí být připravena takovým způsobem, aby mohl být zisk společnosti i její majetek oceněn co nejpřesněji. (Nordea.com, 2019); (Sigtax.com, 2019); (Moneus.cz, 2019).

Hlavním účetním regulačním orgánem je ve Švýcarsku EXPERTsuisse neboli Švýcarská odborná asociace pro audit, zdanění a svěřenectví (Nordea.com, 2019). Toto sdružení se skládá z asi 850 společností a více než 6 000 certifikovaných auditorů a svěřeneckých a daňových expertů (Sigtax.com, 2019).

3.2.1 Audity a účetní závěrky

Švýcarský kodex závazků se vztahuje na všechny typy subjektů, avšak neobsahuje žádná ustanovení, která by se týkala účetních standardů nutných pro použití při sestavování účetní závěrky (Sigtax.com, 2019). Zákony švýcarské burzy pouze vyžadují, aby bylo využito uznávaného účetního standardu, založeného na věrném a poctivém vyobrazení skutečností (Nordea.com, 2019); (Sigtax.com, 2019).

Povinnost podstoupení nezávislého auditu v této zemi závisí na velikosti společnosti. Povinnost tak vzniká pouze větším podnikům, jež alespoň dva po sobě jdoucí roky dosáhly aktiv v celkové hodnotě 20 milionů CHF, obratu ve výši 40 milionů CHF a jež disponují ročně průměrným počtem 250 zaměstnanců na plný úvazek. Úplnému auditu jsou pak podrobeny společnosti, které splňují alespoň dvě z výše jmenovaných podmínek. Povinnost však bez výjimky platí také pro společnosti, jež splňují podmínky pro udělení veřejných zakázek (Nordea.com, 2019); (Moneus.cz, 2019).

Každá společnost, která má povinnost nezávislého auditu, musí požádat statutárního auditora, aby provedl každoroční audit finančního zdraví v příslušné společnosti. Úplný audit tak v rámci veřejných společností provádí kvalifikovaný švýcarský auditor spolu se

zvolenou dozorovou auditorskou společností. V rámci neveřejných společností, jež splňují alespoň dvě ze tří stanovených podmínek, je dostačující pouze uznávaný švýcarský auditor. Společnosti nepodléhající úplnému auditu podléhají auditu omezenému, který může vykonat zvolený auditor (Nordea.com, 2019). Společnosti, které mají povinnost se podrobit běžným auditům, mají povinnost sestavovat účetní závěrku, rozvahy, výkaz zisku a ztrát a výkaz peněžních toků doplněné poznámkami. Povinnost sestavovat účetní závěrky dle uznávaných standardů mají velké společnosti, které jsou kótované na burze cenných papírů, družstva s minimálním počtem členů 2 000 a také nadace u kterých audity vyžaduje zákon (Sigtax.com, 2019); (WB, 2017).

U společností do 10 zaměstnanců tedy nejsou audity zákonem vyžadovány, mohou ale být provedeny v případě, že dojde k jejich schválení ze strany všech příslušných akcionářů. Právnícké osoby a podniky s tržbami do půl milionu CHF za předešlý rok, nemají povinnost podrobit se běžným auditům, ale mají povinnost sestavení rozvahy, výkazu zisku a ztrát s příslušnými poznámkami. Zde jsou běžné audity vyžadovány pouze při splnění určitých kritérií (Sigtax.com, 2019).

4 Daňový systém České republiky a Švýcarska

Daňový systém je nezbytnou součástí státní správy. Na jedné straně zajišťuje fungování státu a na straně druhé zajišťuje poskytování veřejných statků. Z příjmů, které se skrze daňový systém dostávají do veřejných rozpočtů, je následně financována činnost státní správy, jsou z nich financovány služby poskytované veřejnosti a také státní statky (Rybová, J., 2017).

4.1 Daňová legislativa České republiky

Daňový systém České republiky je v rámci svých hlavních znaků obdobou daňových systémů vyspělých zemí, obzvláště pak těch evropských (Finanční správa, 2018a). Správě daně se v České republice věnuje zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, jež nahradil letitý zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků (Krajňák M. a J. Široký, 2018).

Veřejné rozpočty tvoří v České republice rozpočty centrální vlády a rozpočty místní. Pravidla o jejich přerozdělování zde stanovuje zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní. Daňové příjmy jsou nejvýznamnějšími příjmy veřejných rozpočtů, jsou neúčelové a nenávratné. Daněmi se pak nazývají příjmy veřejných rozpočtů, jež mají charakter příjmů daňových. Lze je však také nazvat clem, pojistným na sociálním zabezpečení či poplatkem (Rybová, J., 2017).

Každá z daní má různou procentuální zatíženost a převádí se státu různým způsobem. Pro přímé daně je charakteristické, že se daň podává přímo na finanční úřad, a to na základě poplatníkovy příjmu či majetku. Tyto daně jsou adresné a nikdo se jim nemůže vyhnout. Přímé daně se dělí na majetkové, důchodové a ostatní. Důchodové daně se dělí na daně z příjmu fyzické osoby a na daně z příjmu právnické osoby. Důležitým zákonem je zde zákon č. 586/1992 Sb. neboli zákon o daních z příjmu. Tento zákon je rozdělen na sedm částí a obsahuje informace o daních z příjmů právnických a fyzických osob, ustanovení pro jejich vybírání či jejich registraci (Skálová, 2017).

Daňová soustava je představována souhrnem daní, poplatků a dalších podobných peněžitých plnění, která jsou vybírána v určitém čase v určitém státě. Daňový systém pak zahrnuje daňovou soustavu i systém institucí zabezpečujících správu daní poplatků a dalších podobných peněžitých plnění. Daňový systém se v České republice člení mnoha způsoby. Základním a nejčastějším dělením je dělení na daně přímé a nepřímé. Přehledné vyobrazení

dělení daní na přímé a nepřímé lze najít v příloze „A“ (Ministerstvo financí ČR, 2018), (Rybová, J., 2017) .

Dle vazby na důchod poplatníka pak daně přímé zatěžují příjmy a majetek. Daně nepřímé zatěžují služby, zboží, energie či užívání něčeho k danému účelu. Dle objektu zdanění lze rozdělit na daně ze spotřeby (nepřímé), daně z majetku, daně z příjmů a daně z hlavy, které osoby zatěžují bez ohledu na jejich majetek, příjmy či spotřebu.

Dle vztahu k platební schopnosti poplatníka daně se dělí na daň osobní, jež zohledňuje platební schopnost poplatníka a daň in rem (věcné), jež jsou uvaleny na věc a platí se tedy bez ohledu na platební schopnost poplatníka. Dle typu sazby daně k základu daně se dělí na daně ad valorem, kde činí daň procentuální část z jejího základu, daně jednotkové (specifické) stanovené podle objemu nebo obsahu zákonem určených jednotek v daňovém základu a paušální, kde je daň stanovená pevně. Dále se dělí na základě jejich dopadu při změně základu daně, kdy se progresivní daň zvyšuje spolu s růstem důchodu poplatníka, daň regresivní, jejíž podíl na důchodu s růstem důchodu klesá a daň proporcionální, která se v závislosti na změnách důchodu poplatníka nemění. Poslední rozdělení se týká daňového určení. Zde lze daně rozdělit na nadstátní, kdy příjmy z daní podléhají evropským rozpočtům, celostátní, které putují do státního rozpočtu, daně vyšších územně právních celků, které připadají krajům popř. okresům a daně municipální, jež plní obecní rozpočty (Rybová, J., 2017).

Daňová soustava České republiky zahrnuje od počátku roku 2017 osm daní, k nimž patří daň z příjmů, kterou upravuje zákon č. 586/1992 Sb., daň z nemovitých věcí, kterou spravuje zákon č. 338/1992 Sb., daň z nabití nemovitých věcí, jež spravuje zákonné opatření senátu č. 340/2013 Sb., silniční daň, která spadá pod zákon č. 16/1993 Sb., daň z přidané hodnoty, jež spravuje zákon č. 235/2004 Sb., daň spotřební, kterým se věnuje zákon č. 353/2003 Sb., daň energetické (ekologické), které spravuje zákon č. 261/2007 Sb. a daň z hazardních her, kterým se věnuje zákon č. 187/2016 Sb. (Rybová, J., 2017).

Daně z příjmů patří do skupiny daní důchodových. Daň z příjmu fyzické osoby je daní individuální, tudíž je předepsaná určité osobě, poplatníkovi. Poplatníkem může být daňový rezident či daňový nerezident. Rezident je osoba žijící na území České republiky nebo osoba zdržující se na území České republiky po dobu minimálně 183 dní v kalendářním roce. Nerezident je osoba, která na území České republiky nežije, ale zdržuje se zde po dobu kratší

než je polovina kalendářního roku, nebo po delší dobu za účelem léčby či studia. Příjmy fyzických osob se dále dělí do pěti skupin, u kterých se stanovuje různý dílčí základ daně. Těmito skupiny jsou: příjmy ze závislé činnosti, příjmy ze samostatné činnosti, příjmy z kapitálového majetku, příjmy z nájmu a ostatní příjmy. Sazba této daně je 15 %. Této dani také náleží různé slevy a zvýhodnění jako například základní sleva na poplatníka, sleva na manželku/manžela, na studenta a zvýhodnění na dítě apod. Poplatníci daně z příjmu právnických osob, se stejně jako u fyzických osob dělí na daňové rezidenty a nerezidenty, avšak jejich definice je rozdílná. Daňový rezident má na území České republiky sídlo či místo vedení. Jeho daňová povinnost se vztahuje na příjmy plynoucí z domácího i ze zahraničního trhu. Daňový nerezident nemá na území České republiky sídlo nebo to o něm stanovuje mezinárodní smlouvy. Vznikla-li mu však na území české republiky sála provozovna, tak je povinen podat u příslušného správce daně přihlášku k registraci k dani z příjmu právnických osob. Základní sazbou daně je 19 %. K této dani se vztahuje sleva pro právnické osoby, které zaměstnávají osoby se zdravotním postižením (Finanční správa ČR, 2018b; Businessinfo.cz. 2019).

Daň z nemovitých věcí, daň z nabytí nemovitých věcí a daň silniční patří do skupiny daní majetkových. Ty zdaňují majetek, který není důchodem. Týkají se tedy movitých a nemovitých věcí (MFČR, 2018). Daň z nemovitých věcí se dále dělí na daň z pozemků a na daň ze staveb a jednotek. Daň se vztahuje na pozemky evidované v katastru nemovitostí. Pro určení základu daně pozemku, se pozemky rozlišují do tří skupin. Do první skupiny patří orná půda, zahrady, sady a trvalé travní porosty a základ daně se určuje výměrou pozemku. Do druhé skupiny patří průmyslové rybníky a lesy, zde je základem daně cena pozemku. Do třetí skupiny patří ostatní pozemky, jejichž základem daně je výměra pozemku. V rámci staveb se daň vztahuje na zdanitelné stavby, jejichž základem je výměra zastavěné plochy a na zdanitelné jednotky, jejichž základem je upravená podlahová plocha (Businessinfo.cz, 2019). Daň z nabytí nemovitých věcí se vztahuje na úplné nabytí vlastnického práva pozemku, stavby, jednotky, inženýrské sítě nebo nemovité věci. Základem této daně je její sjednaná cena, srovnávací daňová hodnota, zjištěná cena, nebo zvláštní cena snižená o uznatelný výdaj. Sazba této daně je ve výši 4 % (Businessinfo.cz, 2019). Silniční daň zahrnuje silniční motorová vozidla a jejich přípojná vozidla, která jsou používána k podnikání nebo samostatné činnosti a jsou registrovaná na území ČR, nebo nákladní automobily s maximální povolenou hmotností nad 3,5 tuny registrované na území České republiky. Sazba této daně se mění u osobních automobilů podle zdvihového objemu motoru a u návěsů a ostatních

vozidel podle povolené hmotnosti na nápravu a podle počtu náprav. Do ostatních přímých daní patří daň z hazardních her. Sazba této daně se liší podle druhu hazardní hry. Z technických her je to 35 %. 23 % je to z loterií, kurzových sázek, totalizátorových her, bing, živých her, tombol a z turnajů malého rozsahu (Zákon č. 187/2019 Sb.), (Businessinfo.cz, 2019).

Daň nepřímá je charakteristická tím, že je neadresná na fyzickou či právnickou osobu, platí ji plátce daně na úkor poplatníka a je vybírána v rámci nákupu zboží či služeb. Objektem těchto daní je spotřeba. Světovým trendem je zvyšování sazeb nepřímých daní. Při zvýšení přímých daní při stejné hrubé mzdě má zaměstnanec nižší čistou mzdu. Při zvýšení nepřímých daní se prodražují každodenní nákupy, neboť zboží a služby jsou díky vyšší sazbě DPH dražší. K zajištění volného pohybu zboží a služeb v rámci zemí Evropské unie, je potřebné dohodnout jejich harmonizaci. Nepřímé daně se dělí na daně selektivní, univerzální a ekologické (energetické). Daní selektivní je spotřební daň, kam patří daň z minerálních olejů, do kterých spadají i pohonné hmoty či zkapalněné ropné plyny, daň z lihu, piva, vína a meziproductů, daň z tabákových výrobků a ze surového tabáku. Jelikož je daň obsažena v ceně výrobku, kterou poplatník platí při jejím nákupu, stává se plátcem daně výrobce nebo dovozce této komodity. Každá z těchto daní má vlastní základ i sazbu daně a všechny jejich specifika jsou vypsána v zákoně o spotřebních daních. Daň ekologická se zaměřuje na elektřinu pod kódem nomenklatury 2716, pevná paliva, zemní plyn a některé další plyny. Každý z těchto prvků má různou sazbu daně, elektřina má sazbu 28,30 Kč/MWh, pevná paliva mají sazbu 8,50 Kč/GJ spáleného tepla a sazba zemního plynu je stanovena na 136,80 Kč/MWh pro plyn určený k pohonu motorů a 30,60 Kč/MWh pro plyn určený k výrobě tepla. Daní univerzální je daň z přidané hodnoty. Do daně spadá v rámci uskutečnění ekonomické činnosti dodání zboží nebo poskytnutí služby. Sazba daně z přidané hodnoty je rozdělena na sazbu základní, která je 21 % a na dvě sazby snížené 15 % a 10 % (Vančurová A. a L. Láchová, 2018, Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, Zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů a Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty) (FINANCE.CZ, 2017); (Vančurová, 2018); (Kout, 2015).

4.1.1 Správa daní

Správou daně se rozumí postup, jehož cílem je správné stanovení daní a zajištění jejich úhrady. Správa daní se týká daní, jež jsou příjmem veřejného rozpočtu či snížením příjmu veřejného rozpočtu (např. daňový bonus, vratka daně atp.). Správa daní dozoruje nad daňovými subjekty, kterým je ze zákona vyměřena daň. Správa daní je regulována daňovými

zákony, vyhláškami a pokyny Ministerstva financí a dalšími pověřenými institucemi. Procesem správy daní se zabývá daňový řád, který upravuje mimo práv a povinností daňových subjektů i třetích osob, kterým tato povinnost vzniká, také postup správců daně. Daňová správa kontroluje u těchto subjektů plnění veškerých daňových povinností, včetně jejich výše a včasnosti jejich úhrady. V případě nezaplacení daně dobrovolně, je pak tato daň vymáhána (Rybová, J., 2017).

Správcem daně je pověřený správní orgán či jiný státní orgán. Správce daně je způsobilý k účasti na občanském řízení soudu, jež se správy daní týká a v tomto rozsahu má také procesní způsobilost. V rámci svých pravomocí zabezpečuje platbu daní, může zřizovat a vést evidence a registry daňových subjektů včetně jejich povinností, provádět vyhledávací činnost v dané oblasti, kontrolovat plnění povinností účastníků řízení v rámci správy daní, vyzývat účastníky řízení ke splnění povinností. Svoji pravomoc může vykonávat skrze pověřené úřední osoby (Rybová, 2017).

Nejvyšším orgánem finanční správy je Generální finanční ředitelství. Dalšími orgány jsou Odvolací finanční ředitelství a jednotlivé Finanční úřady, kterých je v České republice 14 a specializované finanční úřady, jež se zaměřují na správu daní právnických osob založených za účelem podnikání s obratem nad 2 miliardy Kč a také pro pojišťovny, banky i pobočky zahraničních bank, úvěrní a spotřební družstva, penzijní společnosti a některé další instituce. Orgány finanční správy spravuje zákon č. 456/2012 Sb., o Finanční správě České republiky. Orgány celní správy, jež jsou také správci daně, spravuje zákon o Celní správě č. 17/2012 Sb. Zde je nejvyšším orgánem Generální ředitelství cel. Dalšími orgány jsou Celní úřady, kterých je 14 a Celní úřad Praha Ruzyně, který vykonává dohled nad letištěm, které tvoří vnější hranici Evropské unie na území České republiky. K dalším orgánům patří orgány sociální zabezpečení (Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo obrany, Česká správa sociálního zabezpečení včetně správ okresních, Obecní a živnostenské úřady, zdravotní pojišťovny) (Rybová, 2017). Výběr cel spravuje Celní správa České republiky.

4.2 Daňová legislativa Švýcarska

Daňový systém ve Švýcarsku se dělí na tři úrovně, na kterých se daně vybírají. Jsou jimi daně federální, kantonální a municipální, což znamená, že daně jsou v první řadě děleny geograficky. Harmonizaci kantonálního a municipálního zdanění příjmů zajišťuje nařízení Spolkové rady ze dne 14. 12. 1990 o daňové harmonizaci kantonů. Stanoví jednotná pravidla

pro vymezení předmětu daně, standardizuje odpočty a slevy na daních, ale nezasahuje do kantonální suverenity při stanovení sazby daní. Různé daně tak mohou být ukládány jak Spolkem (federací), tak i autonomními kantony a obcemi. Federální daň je určena pro celý stát, kantonální daň pro každý z 26 kantonů a municipální pro každou z cca 2 550 obcí státu. Z tohoto důvodu je daňový systém této země poměrně složitý. Cílem je rozdělit daňovou suverenitu tak, aby jedna úroveň nebránila druhé a současně, aby nebyli daňoví poplatníci nadměrně daňově zatíženi. I přes to se však vyskytují rozdíly v daňovém zatížení mezi jednotlivými kantony i mezi obcemi. Hlavními důvody rozdílného daňového zatížení jsou vlastní daňové zákony jednotlivých kantonů. Liší se zde tak výše odpočtů i jednotlivé daňové sazby. Finančně slabším kantonům jsou poskytovány kompenzační platby, které jim umožňují udržovat co nejnižší daňové zatížení, čímž jsou mezi kantony snižovány finanční rozdíly, tím je podporováno udržení federální státní struktury ve Švýcarsku (Eidgenössische Steuerverwaltung, 2019, Businessinfo.cz, 2019). Nízkou mírou zdanění se tak vyznačují kantony s nízkou populací, jež se nacházejí především v horských oblastech a také kantony s vyšší mírou nezaměstnanosti. Určitou míru harmonizace mezi jednotlivými úrovněmi zajišťuje federální daňový zákon (Akonttrust.cz, 2019). Daňová zátěž Švýcarska je obecně považována za nižší, ve srovnání s většinou evropských zemí (ZÚČR, 2018).

Právo na vybírání daní je omezeno ústavou, na základě které má každá z těchto úrovní své vymezení pravomocí. Federace tak může vybírat daně povolené ústavou. Pokud si federální konstituce nevyhradí určité právo pro federaci, tak jsou kantony oprávněny vybírat jakýkoliv druh daně. Obce mohou vybírat pouze ty daně, které jsou povoleny ústavou příslušného kantonu, ve kterém se obce nachází (Eidgenössische Steuerverwaltung, 2019). Spolek, neboli federace může zvýšit daně pouze tam, kde mu to dovoluje Ústava. Aktuální systém je platný do roku 2020 (ZÚČR, 2018). Vzhledem ke své složitosti představuje daňový systém Švýcarska pro firmy vysoké administrativní zatížení. Federální daňový systém je dvouletý, kantonální daňový systém je roční (Businessinfo.cz, 2019). Daňový systém Švýcarska je také charakteristický tím, že občané sami rozhodují referendem o tom, které daně může daná úroveň vybírat. To je zamýšleno v Ústavě i v zákonech Švýcarska (Steuern.easy, 2019).

Federace ukládá daně, jež vymezuje Federální Ústava Švýcarské konfederace a další zákony. K zákonům upravujícím daně v rámci Švýcarska patří Zákon o federálních přímých daních (DBG), který je stěžejním zákonem pro daně z příjmů fyzických osob, Federální zákon o harmonizaci přímých daní v kantonech a obcích (StHG), Daňový zákon kantonu (StG),

Federální zákon o srážkové dani (VStG), Federální zákon o kolkové dani, Federální zákon o dani z přidané hodnoty, Nařízení o splatnosti přímých federálních daní. Nařízení o dani z přidané hodnoty, Nařízení o kolkovném (StV) a další (Steuerportal.ch, 2019).

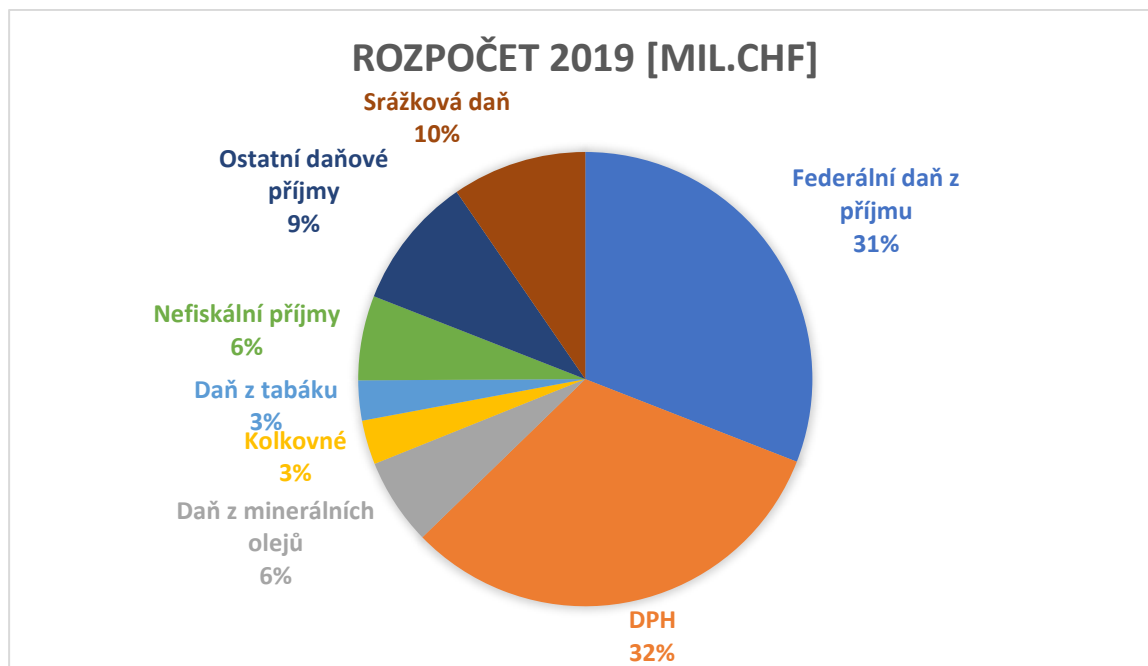
Daně vybírané ve Švýcarsku se dělí na přímé a nepřímé. Přímé daně se dále rozdělují na daně z příjmů fyzických osob, daně z kapitálových výnosů právnických osob a daně z majetku. Nepřímé daně se dále rozdělují na daně spotřební a daně z nemovitostí. Na federální úrovni jsou největším zdrojem příjmů spotřební daně, zejména DPH. U kantonů a obcí jsou nejvýnosnější daň z příjmu fyzických osob, daně z kapitálových výnosů právnických osob a daň z majetku (Eidgenössische Steuerverwaltung, 2019). Rozdělení federálních daní ve Švýcarsku uvádí tabulka 5.

Tabulka 5: Dělení švýcarských daní

	Majetkové a příjmové daně	Spotřební a jiné daně
Daně na federální úrovni	- daň z příjmu fyzických osob, - daň ze zisku právnických osob, - příspěvky na sociální zabezpečení, - daň z kapitálových zisků - daň z nenastoupení vojenské služby, - daň z hazardních her.	- DPH, - srážková daň, - daň z tabáku, - daň z piva, - daň z lihu, - daň z minerálních olejů, - daň z automobilů, - cla, - kolkovné.
Daně na kantonální úrovni	- daně z příjmu fyzických osob, - daně z majetku fyzických osob, - daň ze zisku a z kapitálu právnických osob, - daň z hlavy nebo domácnosti, - daň darovací a dědická, - daň z výher, - daň z prodeje nemovitostí, - daň z převodu pozemků, - živnostenská daň, - domovní daň - církevní daň.	- silniční daň (daň z motorového vozidla), - daň ze psů, - zábavní daň, - loterijní daň, - kantonální kolkovné, - daň z vodních elektráren, - ostatní.
Daně na úrovni obcí	- daně z příjmu fyzických osob, - daně z majetku fyzických osob, - daň ze zisku a z kapitálu právnických osob, - daň z hlavy nebo z domácnosti, - daň darovací a dědická, - daň z výher, - domovní daň, - daň z převodu pozemků, - živnostenská daň.	- daň ze psa, - zábavní daň, - ostatní.

Zdroj: Vlastní zpracování podle Eidgenössische Steuerverwaltung, 2019.

Rozložení důležitosti daní z hlediska jejich podílu na celkovém příjmu státu je vidět z následujícího obrázku.

Obrázek 1: Rozpočet Švýcarských příjmů z daní na rok 2019
Zdroj: Vimentis, Bundesbudget 2019 und die Verrechnungssteuer.

Federální daň z příjmu je přibližně rovnoměrně tvořena daní z příjmů FO a ze zisků PO. Srážková daň je tvořena federální daní příjmů kapitálového majetku (zejména z úroků, dividend a loterijních výher) a služeb pro pojištění. Nefiskální příjmy jsou tvořeny ziskem Švýcarské národní banky, ale také ostatními hospodářskými výnosy, jako je daň z nenastoupení vojenské služby.

Majetkové a příjmové daně na federální úrovni jsou tvořeny zejména daní z příjmu fyzických osob a majetkovou daní. Těmto daním podléhají rezidenti Švýcarska, kteří vykonávají výdělečnou činnost. Na Švýcarské nerezidenty se vztahuje daň omezená, která se vztahuje na položku příjmu vzniklou ve Švýcarsku (aby se zabránilo dvojímu zdanění). Mezi zdanitelné příjmy patří příjem z výdělečné činnosti a samostatné výdělečné činnosti, kompenzační příjem (anuity a důchody), sekundární příjmy, výnosy z bankovních účtů, výnosy z cenných papírů a nemovitostí a jiné příjmy, jako například loterijní ceny či fondy nad 1 000 švýcarských franků. Podle zákonů jsou ekonomickou jednotkou také příjmy a bohatství rodiny, a tak jedna domácnost podává jedno daňové přiznání (Wirth and Geene, 2019).

Důležitou daní je také daň ze zisku právnických osob. Tyto daně se vztahují na podniky registrované na území Švýcarska a platí je právnické osoby, jejíž vlastní správa či registrované sídlo jsou na území Švýcarska. Celý podnik a její vlastníci či akcionáři jsou zdaňováni zvlášť, což zapříčiňuje dvojité zdanění. Aby se toto dvojité zdanění zredukovalo, tak sazba akcionářů prosperujících z dividend je snížena o 40 %. Federální sazba této daně činí 8,5 % (Wirth and Geene, 2019).

Ke spotřebním a jiným federálním daním patří daň z přidané hodnoty DPH, daň z tabáku, daň z alkoholických nápojů, daň z minerálních olejů, zvláštní daň na dovoz automobilů a také cla. Sazba DPH je od roku 2018 ve výši 7,7 %. Výjimku tvoří předměty denní potřeby, u kterých je daň snížena na 2,5 %. V rámci hoteliérství je tato daň upravená na 3,7 %. (Businessinfo.cz, 2019). Daň z přidané hodnoty má ve Švýcarsku nejnižší hodnotu v celé Evropě a je také jedním z hlavních zdrojů financování konfederace. Systém této daně je strukturován v souladu se šestou směrnicí Evropské unie „Společný systém daně z přidané hodnoty: jednotný základ daně“. Ke spotřebním daním a daním souvisejícím s pobytem se dále řadí daň z pořízení motorového vozidla, z níž jsou vyjmuta vozidla, která jsou majetkem Spolku, kantonů, obcí a zahraničních zastupitelských úřadů. Základ daně je zde v různých kantonech odlišný. Určuje se na základě výkonu, obsahu válců či dle váhy vozu. (Wirth and Geene, 2019, Businessinfo.cz, 2019).

Srážková daň se vztahuje na některé formy příjmů, jako jsou výplaty dividend, úroky z bankovních úvěrů a dluhopisů, výnosy z likvidace, loterijní odměny nad 1 000 švýcarských franků a platby podle životních pojištění. Její sazba je 35 %, sazba 15 % se vztahuje na důchody a 8 % na ostatní pojistné plnění (Wirth and Geene, 2019).

Federální kolkovné je určitou skupinou, které zahrnuje kolkovné z emisí, kolkovné při prodeji cenných papírů a kolkovné z pojistných prémie. Daň z emisí se využívá při vydávání akcií a dluhopisů. Sazba této daně činí 1 %, kterou splácí emitent. Daň z převodu se používá, když se obchoduje s některými cennými papíry především obchodníky s cennými papíry a holdingovými společnostmi. Sazba daně závisí na tom, zda je cenný papír švýcarský či zahraniční a činí 0,15 nebo 0,3 % (Wirth and Geene, 2019).

O výnosy z kantonálních a obecních daní se dělí kantony i obce. Kantonální přímé daně se dělí na daně z příjmů a daně z majetku. Daň z příjmů je progresivního charakteru. Představuje 8 až 19 % z celkových kantonálních příjmů. Procentuální výše závisí na jednotlivých kantonech (viz příloha „B“) a také na výši příjmů. U cizinců pracujících na

území Švýcarska bez povolení k pobytu, strhává daň přímo z platu zaměstnavatel, který ji odešle na daňový úřad (Businessinfo.cz, 2019, ZÚČR, 2018). Daně z příjmu fyzických osob zde rodiny prokazují na základě daňového priznání. Základem pro výpočet daně z příjmů jsou společné příjmy manželů. Daňovým poplatníkem je zde tedy rodina nikoli osoba. Dále mezi kantonální daně patří daň z hlavy nebo domácnosti, kdy se jedná o přírůžku k dani z příjmu, daň ze zisku a z kapitálu u právnických osob, která se kantonálně liší, daň darovací a dědická, která je vybírána na úrovni kantonů a nikoli obcí, daň z výher, která pokrývá výhry v loterii, koňských dostihů atd. V některých kantonech je vybírána paušálně v jiných je vypočtená dle výše výhry. K dalším daním patří daň ze zisku z prodeje nemovitosti, jež se platí ve většině kantonů při prodeji pozemků, daň z převodu pozemků, tu platí většinou nabyvatel pozemku, v některých kantonech je místo daně vybírán poplatek, sazba se pohybuje mezi 1 až 3 % a její výnos se dělí mezi kanton a obec. Šest kantonů pak uplatňuje další daňové příjmy formou kolků, jež umísťuje na dané listiny. Zde platí, že kanton nesmí umístit kolek na listinu již okolkovanou ve prospěch Spolku (Businessinfo.cz, 2019).

Ke kantonálním a obecním daním patří obvykle daň silniční, daň za psa, zábavní daň, loterijní daň a kolkovné. Od daně jsou osvobozeni psi pro nevidomé, záchranní psi, asistenční psi, apod. Daň ze zábavních podniků se platí paušálně nebo se její výše odvíjí od tržeb z prodaných vstupenek (Eidgenössische Steuerverwaltung, 2019, Businessinfo.cz, 2019).

4.2.1 Správa daní

V rámci vybírání daní je povinností dodržovat zásady zakotvené v ústavě. K nim patří zásada právní rovnosti, ekonomické svobody, záruky vlastnictví, svobody vyznání a svědomí a zákaz mezikantonálního dvojího zdanění (Eidgenössische Steuerverwaltung, 2019). Švýcarsko uzavřelo 105 smluv o zamezení dvojího zdanění včetně smlouvy s Českou republikou (Akonttrust.cz, 2019). Zásady zdanění uvádí Finanční nařízení spolkové vlády, jež je upravuje ve svých člancích 126 až 135. Mimo finančních zásad obsahuje také seznam daní, které je federace oprávněná vybírat. Příjem z těchto daní představuje zhruba 95 % celkových federálních fiskálních příjmů. Pro nejvýznamnější daně stanovuje jejich maximální sazby ústava (Eidgenössische Steuerverwaltung, 2019).

Ve Švýcarsku je správa daní rozdělená na federální daňovou správu, kantonální daňovou správu a komunální daňové úřady. Kantony daně od poplatníků vyberou a rozdělí. Část si nechají, část odvedou státu a část odvedou do rozpočtů pro jednotlivé obce. Existuje zde také

Švýcarská federální daňová správa (SFTA), se kterou daňové kantonální úřady úzce spolupracují. SFTA je jednou z největších organizačních jednotek federálního ministerstva financí ve Švýcarsku. Její úloha spočívá v koordinační činnosti vůči jiným státům v souvislosti s dvojím zdaněním, výměnou informací, federálního kolkovného apod. Má také dozorní funkci nad dodržováním daňových zákonů. Cla jsou zde spravována Federální celní správou (ESTV, 2019: Egovernment, 2019: Lexology.com. 2019).

5 Komparace účetní a daňové legislativy obou zemí

Účetní systémy Švýcarska se řídí mezinárodně uznávanými účetními standardy US GAAP a IFRS a také standardy Swiss GAAP FER. Pro potřeby švýcarského daňového systému jsou však vyžadovány standardy Swiss GAAP FER. Česká republika se v této oblasti řídí legislativou svázanou s příslušnými směrnici Evropské unie, ze kterých vyplývá stanoveným účetním jednotkám povinnost použít k sestavení účetní závěrky i k účtování mezinárodní účetní standardy, upravené právem Evropských společenství (až na drobné výjimky IFRS). V České republice jsou za účelem stanovení jednotných pravidel vydávány Ministerstvem financí České účetní standardy. V obou zemích není zákonem stanovena povinnost užití určitého účetního standardu. I přes to, jsou mezinárodní účetní standardy užívány ve Švýcarsku v mnohem větší míře, než je tomu v České republice. Důležitost potřeby harmonizace s mezinárodně uznávanými standardy si však Česká republika dobře uvědomuje. Hlavním regulačním orgánem je v České republice Ministerstvo financí, ve Švýcarsku tuto funkci vykonává Švýcarská odborná asociace pro audit, zdanění a svěřenství. Povinnost ověření účetní závěrky auditorem funguje v obou zemích za téměř shodných podmínek. Oba systémy se shodně ubírají kontinentálním směrem a u obou zemí je účetním rokem rok kalendářní, není-li stanoveno jinak. Shodná je také povinnost vedení účetnictví osobám zapsaným v obchodním rejstříku dané země. Obě země vedou účetnictví ve své měně. V obou zemích je také povinnost sestavovat a archivovat roční finanční výkazy, předkládat účetní závěrky a zveřejňovat své účetní výkazy o hospodaření.

Z hlediska rozsahu a určení lze porovnat účetní standardy dle následující tabulky.

Tabulka 6: Porovnání účetních standardů

<i>Účetní systém</i>	<i>Rozsah</i>	<i>Zaměření</i>
České republiky	Zákon +6 vyhlášek +74 standardů = odhadem 500 stran	Všechny podniky a společnosti
Swiss GAAP FER	Asi 250 stran	Národně zaměřené podniky
IFRS	Asi 3 300 stran a k tomu interpretace	Veřejně obchodovatelné společnosti s mezinárodním rozměrem
US GAAP	Několik šanonů a tisíce stran	Společnosti kotované na US burze

Zdroj: PFAF, Výkaznictví ve Švýcarsku, regulace, standardy, prosazení

Přesto, že je Swiss GAAP FER založen na rámci a konceptu IFRS, jsou jeho požadavky oproti IFRS mnohem skromnější a má výrazně menší rozsah stran. Z tohoto důvodu například v roce 2017 přešla mezinárodní energetická společnost s provozní centrálou ve Švýcarsku jménem Repower z používání IFRS k používání Swiss GAAP FER. Používá terminologii, která je ve Švýcarsku běžná a zohledňuje švýcarská specifika. Určitá témata nejsou vůbec upravena nebo nejsou tak přísně upravena. České účetní standardy se dělí dle subjektu účetnictví stejně jako doporučení Swiss GAAP FER, jsou však výrazně rozsáhlejší a detailnější (New Dehli, ProQuest, 2017).

Daňový systém České republiky je vyjma obecních, místních daní jednotný. Daňový systém Švýcarska se dělí do tří úrovní (federální, kantonální a obecní). Kantony a obce zde mají daňovou autonomii. Tato autonomie se jeví v rámci země jako motivační díky konkurenci mezi kantony. Sjednocením daňové suverenity ve Švýcarsku by byla rovněž ohrožena nezávislost jednotlivých kantonů. Napětí mezi kantony a obcemi je nízké. V České republice je určitá nerovnováha mezi obcemi a městy, jelikož malé obce dostávají méně financí z rozdělovaných daní než statutární města. Shodně se v rámci obou zemí dají dělit daně na přímé (z příjmů, ze zisku, z kapitálu, z nemovitosti, z výher, domovní, církevní a podobně) a nepřímé (spotřební, z přidané hodnoty, z paliv a energií, cla, kolkovné a další). Také zahrnují téměř shodné podskupiny. Detailní struktury jsou uvedeny v přílohách A a B. Daňové systémy mají mnoho shodných znaků díky harmonizaci daní v Evropské unii, které se přizpůsobuje i Švýcarsko, ačkoli na rozdíl od České republiky není členem unie. V rámci vyspělých zemí je moderním trendem profesionální armáda. Švýcarsko však stále vybírá daň za nenastoupení do vojenské služby, což v tomto směru drží zemi v rámci přibližování se k Evropské unii pozadu, stejně jako daň z hlavy nebo z domácnosti, která z hlediska volného pohybu osob ztrácí svůj smysl. Pro fyzické osoby je v rámci daňové zátěže jednodušší, být rezidentem České republiky, než být rezidentem Švýcarska pro osoby právnické. Právě u daní z příjmů fyzických osob lze mezi zeměmi pozorovat největší rozdílnost, nejde pouze o rozdílný základ daně a jeho sazbu, ale také například o společné zdanění manželů, které v České republice neexistuje.

V následující tabulce je celkový přehled všech daní ČR a Švýcarska a jejich existence v příslušné zemi.

Tabulka 7: Porovnání výskytu daní ČR a Švýcarska

DRUH DANĚ	VÝSKYT V ČR	VÝSKYT VE ŠVÝCARSKU
církevní daň		x
cla	x	x
darovací a dědická	x	x
domovní daň		x
DPH	x	x
kolkovné	x	x
loterijní daň		x
příspěvky na sociální zabezpečení	x	X
zdravotní pojištění	x	
selektivní spotřební	Viz níže	Viz níže
z piva	x	x
z tabáku (v ČR ze surového tabáku)	x	x
z tabákových výrobků	x	
z lihu	x	x
z minerálních olejů	x	x
z vína a meziproduktů	x	
silniční daň	x	x
srážková daň	x	x
z nemovitých věcí	x	
z automobilů		x
z hazardních her	x	x
z hlavy nebo z domácnosti		x
z kapitálových zisků		x
z kapitálu právnických osob		x
z majetku fyzických osob		x
z nenastoupení vojenské služby		x
CELKOVÝ POČET	15	21

Zdroj: Vlastní zpracování

Z tabulky vyplývá, že Švýcarsko má výrazně více druhů daní než Česká republika. Když se k tomu přidá jejich možné dublování na spolkové i kantonální úrovni, je poměr ještě výraznější.

Následující příklad ilustruje postup při výpočtu daně z příjmu fyzické osoby. Data se vztahují na rok 2019 pro svobodného zaměstnance, pracujícího na hlavní pracovní poměr, s jedním dítětem do čtyř let, bez hypotéky. Zaměstnanec pobírá měsíční mzdu 30 910 CZK v České republice a 8 300 CHF ve městě Baar v kantonu Zug ve Švýcarsku. Pro srovnání příjmů byla zvolena pracovní pozice účetní/ho a použity veřejně dostupné údaje o průměrné mzdě na této pozici v ČR (SOLITEA, 2019) a ve Švýcarsku (Lohncomputer.ch, 2019). Posuzovaný zaměstnanec nedává krev ani plasmu a nepřispívá na charitu. Je katolický věřící. Ročně si spoří do fondu zajištění na stáří (penzijního fondu) částku 20 000 CZK. Postup výpočtu daňové povinnosti v České republice je zjednodušený, protože nezahrnuje problematiku daňových záloh a ročního zúčtování. Nicméně toto zjednodušení neovlivní výsledek porovnání. Postup výpočtu daňové povinnosti je ve Švýcarsku složitější. Z hrubé mzdy se procentuální sazbou vypočítá odvod na sociální zabezpečení. Příspěvek na veřejné zdravotní pojištění se platí pevnou částkou společně i za dítě. Oba tyto odvody si může poplatník odečíst od základu daně. Ve Švýcarsku jsou hodně rozšířeny odčitatelné položky. Ty se rozdělují na všeobecné (např. příspěvky na sociální pojištění), sociální (např. odpočet na dítě) a odpočty související s udržением příjmu (dopravné, strava, pracovní pomůcky apod.). Tyto odpočty se musí prokázat skutečnými výdaji v případě výdajů na udržení příjmů, nebo se mohou uplatnit paušální částkou v případě „ostatních“ výdajů. Uplatněním všech odčitatelných položek vznikne (upravený) základ daně, podle kterého se určí daňové pásmo. Daňová pásma jsou pro kantonální úroveň přísnější než federální. Pomocí tabulky kantonální daně se podle daňového pásma stanoví tzv. „Jednoduchá daň“. Tuto částku daně kantony a obce násobí koeficientem, stanoveným pro kantonální, obecní, církevní a osobní daň (viz odstavec „Daň podle úrovně“ v následující tabulce). Koeficient vyšší než 100% není v některých kantonech žádnou výjimkou.

Tabulka 8: Ilustrativní příklad výpočtu daně z příjmu fyzické osoby

	Česká republika		Švýcarsko	
	Sazba	(CZK)	Sazba	(CHF)
Hrubá měsíční mzda		30 910		8 125
Pojistné hrazené zaměstnavatelem:				
Pojistné sociální hrazené zaměstnavatelem	24,8%	7 666	50%	z pojistné částky níže
Pojistné zdravotní hrazené zaměstnavatelem	9%	2 782		
Odčitatelné položky:				
Na udržení příjmu (doprava, strava, prac.oděvy apod.)			odhad	650,00
Všeobecné (pojištění)				659,40
Na dítě				500,00
Penzijní připojištění		1 666		481,20
„Superhrubá mzda“ (Základ daně)	součet	39 692	rozdíl	5 834,40
Daň ze „superhrubé mzdy“	15%	5 954		
Jednoduchá kantonální daň				294,56
Slevy:				
Sleva na poplatníka měsíčně		2 070		
Sleva na dítě měsíčně		1 267		
Pojistné hrazené zaměstnancem:				
Sociální pojištění z hrubé mzdy	6,5%	2 009		
Zdravotní pojištění	4,5%	1 391		174,90
Daň podle úrovně:				
Federální (dle tabulky pro svobodného poplatníka s dítětem)		2 617	3,0%	175,03
Kantonální koeficient			82%	241,54
Církevní koeficient			7,6%	22,39
Obecní koeficient			53%	156,12
Osobní daň			2%	5,89
Daň celkem		2 617		600,97
„Čistá“ mzda		24 893		7 524,03
Procentuální daňové zatížení zaměstnance		19,47%		7,40%

Zdroj: Vlastní zpracování s pomocí LOHNCOMPUTER.CH a využití zdroje PWC,2019

Výsledné daňové zatížení zaměstnance je podílem všech odvodů a daní na hrubém příjmu. Ve Švýcarsku je procentuální daňové zatížení výrazně nižší než v České republice, ale liší se podle příslušného kantonu. Ilustrativní výpočet nedokáže zohlednit všechna individuální pravidla daňového systému a reálnou výši odpočtů. Některé metodiky při výpočtu daňového zatížení ve Švýcarsku neuvažují platbu na veřejné zdravotní pojištění, protože se nestrhává přímo ze mzdy a její výše závisí na smlouvě poplatníka s pojišťovnou. Ve výše uvedeném případě je brána v úvahu, jelikož je to povinná platba. Daňové zatížení by se ještě snížilo, pokud by se jednalo o manželský pár (společné zdanění).

Další možností daňové komparace je tzv. „Daňová kvóta“, která vyjadřuje míru daňového zatížení subjektů, resp. podíl daňových příjmů k hrubému domácímu produktu (HDP). Švýcarsko dosáhlo v roce 2018 na 7.místo v zemích OECD s úrovní 28,5 %, zatímco Česká republika je s 34,9 % na 16. místě. Průměr ze všech 36. členů OECD je 34,2 %. Česká republika tohoto průměru nedosahuje, zatímco Švýcarsko je znatelně lepší (Aktuálně.cz, 2018). Také lze pro srovnání daňových systémů použít tzv. „Den daňové svobody“, který byl v roce 2018 v České republice 22.května a ve Švýcarsku již 5.května (Liberální institut, 2018).

V souhrnu lze konstatovat, že daň v ČR je relativně vysoká. Vyšší než ve Švýcarsku a možná také proto si může Česká republika dovolit plošně zavedenou minimální mzdu, poměrně štědře podporovat nezaměstnané anebo umožňovat mateřskou dovolenou ženám až do 4 let věku dítěte. Ve Švýcarsku se platí ve srovnání s ČR daleko nižší daň z příjmu, ale životní náklady jsou v této zemi násobně vyšší než u nás. Dále Švýcarsko nemá stanovenou minimální mzdu, mateřská dovolená trvá 14 týdnů a podpora v nezaměstnanosti není plošná, ale odstupňovaná podle délky předchozího zaměstnání a věku (260-520 denních příspěvků).

Závěr

Bakalářská práce je zaměřena na deskripci, analýzu a následnou komparaci účetního a daňového systému České republiky a Švýcarska. Cílem bakalářské práce bylo pomocí provedených analýz, odborné literatury, osobních konzultací a vlastního pohledu srovnat a poukázat na rozdíly účetního a daňového systému obou zemí. Oba systémy jsou v rámci zemí odlišné. Srovnání České republiky a Švýcarska z hlediska jejich účetní a daňové legislativy je velmi náročné. Švýcarsko je jedním z nejvyspělejších států světa s efektivně propracovaným a fungujícím daňovým systémem a vysokým standardem života, který se v podstatné míře také od tohoto systému odvíjí. V rámci srovnání tak jde o velice nerovnoměrný boj, ze kterého plyne, že Česká republika za Švýcarskem v této oblasti značně zaostává.

Mezinárodní harmonizace, k níž dochází za účelem zpřístupnění konzistentních informací, se dotýká obou zemí a lze říci, že je vynucená praxí. Švýcarsko však na tuto výzvu zareagovalo mnohem svižněji, než Česká republika a tedy i zde je o něco více vepředu. Švýcarsko je vyspělou zemí, která nabízí mnoho možností. Je tak ideální zemí pro ty, jež chtějí posílit mezinárodní image svojí společnosti. Přednost Švýcarska spočívá také ve velkém množství uzavřených smluv, jež zamezují dvojímu zdanění. Dle mého názoru je však v této oblasti největším problémem skutečnost, že sjednocování účetních principů probíhá na třech vzájemně ne zcela jednotných platformách.

Na konci si dovolím krátké zamyšlení nad eventualitou odchodu České republiky z evropské unie, po vzoru Velké Británie. Je předpokladem, že pokud by Česká republika odstoupila z Evropské unie, pak by mohlo dojít k ekonomické katastrofě, která by jistě do značné míry zasáhla i účetní a daňový systém státu. V oblasti vzájemného obchodu by se výrazně zvýšila administrativní zátěž i celní náklady. Dovoz by podražil, což by pravděpodobně vedlo ke zvýšení souvisejících daní. Vzhledem k vysokému vývozu je Česká republika také zemí s velkou závislostí na zahraničním obchodu, a to zejména v rámci zemí Evropské unie. Vystoupení z Evropské unie by pro podniky, jež se na exportu podílejí, znamenalo omezení činnosti či jejich úplné skončení, které by se projevilo zvýšením nezaměstnanosti, což by opět mohlo vést k podstatným změnám v rámci daňového systému země. Odchodem z Evropské unie by země současně ztratila přístup k mnohým evropským dotacím. Docházím tak k závěru, že Cexit by pro naši zem nebyl výhodným ani vhodným krokem, a to nejen kvůli převážně negativnímu dopadu tohoto kroku na účetní a daňový systém naší země.

Seznam citací a literatury

AKONTTRUST.CZ. 2019. *Švýcarsko* [online]. [cit. 2019-07-17]. Dostupné z: <https://www.akont.cz/nase-znalosti/prehled-jurisdikci/svycarsko.html>.

AKTUÁLNĚ.CZ, 2018. Nejvyšší daňové zatížení v OECD má Francie, Česko poskočilo na šestnácté místo. [online]. [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/nejvyssi-danove-zatizeni-ma-v-ramci-oecd-francie-cr-je-sestn/r~236d386ef89a11e8b2380cc47ab5f122/>

BERKOVÁ, Kateřina a Alena KRÁLOVÁ. 2016. *Simulation of business activities: daňové systémy všech 28 členských států EU, legislativní základy daňové harmonizace včetně judikátů SD, odraz ekonomické krize v daňové politice EU, zdanění finančního sektoru*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, nakladatelství Oeconomica, ISBN 978-80-245-2177-0.

BOHUŠOVÁ, Hana, Patrik SVOBODA, Danuše NERUDOVÁ a Miroslav BOČEK. 2013. *Konvergence systémů IFRS a US GAAP pro vznik jediného systému finančního výkaznictví*. Brno: Policy Research Center s.r.o., ISBN 978-80-87909-00-3.

BUSINESSINFO.CZ. 2019. *Daň z příjmů* [online]. [cit. 2019-05-19]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/cs/dane/dan-z-prijmu.html>.

BUSINESSINFO.CZ. 2019. *Daň z nemovitých věcí* [online]. [cit. 2019-05-19]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/cs/dane/dan-z-nemovitych-veci.html>.

BUSINESSINFO.CZ. 2019. *Daň z nabití nemovitých věcí* [online]. [cit. 2019-05-19]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/cs/dane/dan-z-nabyti-nemovitych-veci.html>.

BUSINESSINFO.CZ. 2019. *Daň silniční* [online]. [cit. 2019-05-19]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/cs/dane/dan-silnicni.html>.

BUSINESSINFO.CZ. 2019a. *Švýcarsko: Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled* [online]. [cit. 2019-05-19]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/cs/clanky/svycarsko-zakladni-charakteristika-teritoria-17951.html>.

CIA. 2019. *The world factbook Czechia* [online]. [cit. 2019-05-19]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ez.html>

CIA. 2019. *The world factbook Switzerland* [online]. [cit. 2019-05-19]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/resources/the-world-factbook/geos/sz.html>

ČSÚ 2019 Český Statistický Úřad, *Hlavní makroekonomické ukazatele* [online]. [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/hmu_cr

České účetní standardy ISBN 978-80-7488-286-9. *České účetní standardy: podnikatelé, nevýdělečné organizace, obce, kraje, hl. město Praha, organizační složky státu, příspěvkové organizace, státní fondy: redakční uzávěrka*. Ostrava: Sagit, 2004. ÚZ. ISBN 978-80-7488-286-9.

CIA. 2019. *The world factbook Switzerland* [online]. [cit. 2019-05-19]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/resources/the-world-factbook/geos/sz.html>

České účetní standardy: podnikatelé, nevýdělečné organizace, obce, kraje, hl. město Praha, organizační složky státu, příspěvkové organizace, státní fondy: redakční uzávěrka. Ostrava: Sagit, 2004. ÚZ. ISBN 978-80-7488-286-9.

ČSÚ. 2019. *Hrubý domácí produkt (HDP) – Metodika* [online]. [cit. 2019-07-16]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/hruby_domaci_produk_t_-hdp-.

DELOITTE. 2018. KADLECOVÁ, Jitka. *Nezapomeňte zveřejnit účetní závěrku* [online]. [cit. 2019-07-17]. Dostupné z: <https://www.dreport.cz/blog/nezapomente-zverejnit-ucetni-zaverku/>

DELOITTE. 2019. *Swiss GAAP FER* [online]. [cit. 2019-07-17]. Dostupné z: <https://www2.deloitte.com/ch/en/pages/audit/solutions/swiss-gaap-fer.html#>

DVOŘÁKOVÁ, Dana. 2017. *Finanční účetnictví a výkaznictví podle mezinárodních standardů IFRS*, 5. aktualizované a přepracované vydání. Brno: BizBook, ISBN 978-80-265-0692-8.

EGOVERNMENT. 2019. *Federal Tax Administration (VAT)* [online]. [cit. 2019-07-17]. Dostupné z: <https://www.egovernment.ch/en/organisation/projekt-und-leistungsverantwortliche/eidgenossische-steuerverwaltung/>.

EIDGENÖSSISCHE STEUERVERWALTUNG. 2019. *Das schweizerische Steuersystem*. Bern: Schweizerische Steuerkonferenz. ISSN 1664-8447.

ESTV. 2019. *ESTV übermittelt erstmals Informationen über Steuervorbescheide an Partnerstaate* [online]. [cit. 2019-07-17]. Dostupné z: https://www.estv.admin.ch/estv/de/home/die-estv/medien/nsb-news_list.msg-id-70686.html.

FICBAUER, Jiří a David. 2012. *Mezinárodní účetní standardy a daňové systémy*. Ostrava: KEY Publishing s.r.o., ISBN 978-80-7418-143-6.

FICBAUER, Jiří. 2016. *Mezinárodní standardy účetního výkaznictví*. Vydání první. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 176 s. ISBN 978-80-214-5390-6.

FINANCE.CZ. 2017. *Zvyšování nepřímých daní je v EU trendem* [online]. [cit. 2019-07-17]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/489543-dph-eu-2017/>

FINANČNÍ SPRÁVA ČR. 2018. *Obecné informace* [online]. [cit. 2019-05-19]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-prijmu/ucetnictvi/obecne-informace>.

FINANČNÍ SPRÁVA ČR. 2018. *Daňový systém ČR* [online]. [cit. 2019-05-19]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/danovy-system-cr/popis-systemu>.

FINANČNÍ SPRÁVA ČR. 2018. *Daně: obecné informace* [online]. [cit. 2019-05-19]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-prijmu/pravnicke-osoby/obecne-informace>.

HÝBLOVÁ, Eva. 2017. *Účetní výkaznictví malých a středních podniků*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita.

IASPLUS.COM. 2019. *Schwitzerland* [online]. [cit. 2019-07-17]. Dostupné z: <https://www.iasplus.com/en/jurisdictions/europe/switzerland>.

INTERCONSULT.CZ. 2019. *Účetní standardy* [online]. [cit. 2019-05-19]. Dostupné z: <http://www.interconsult.cz/ucetni-standardy.html>.

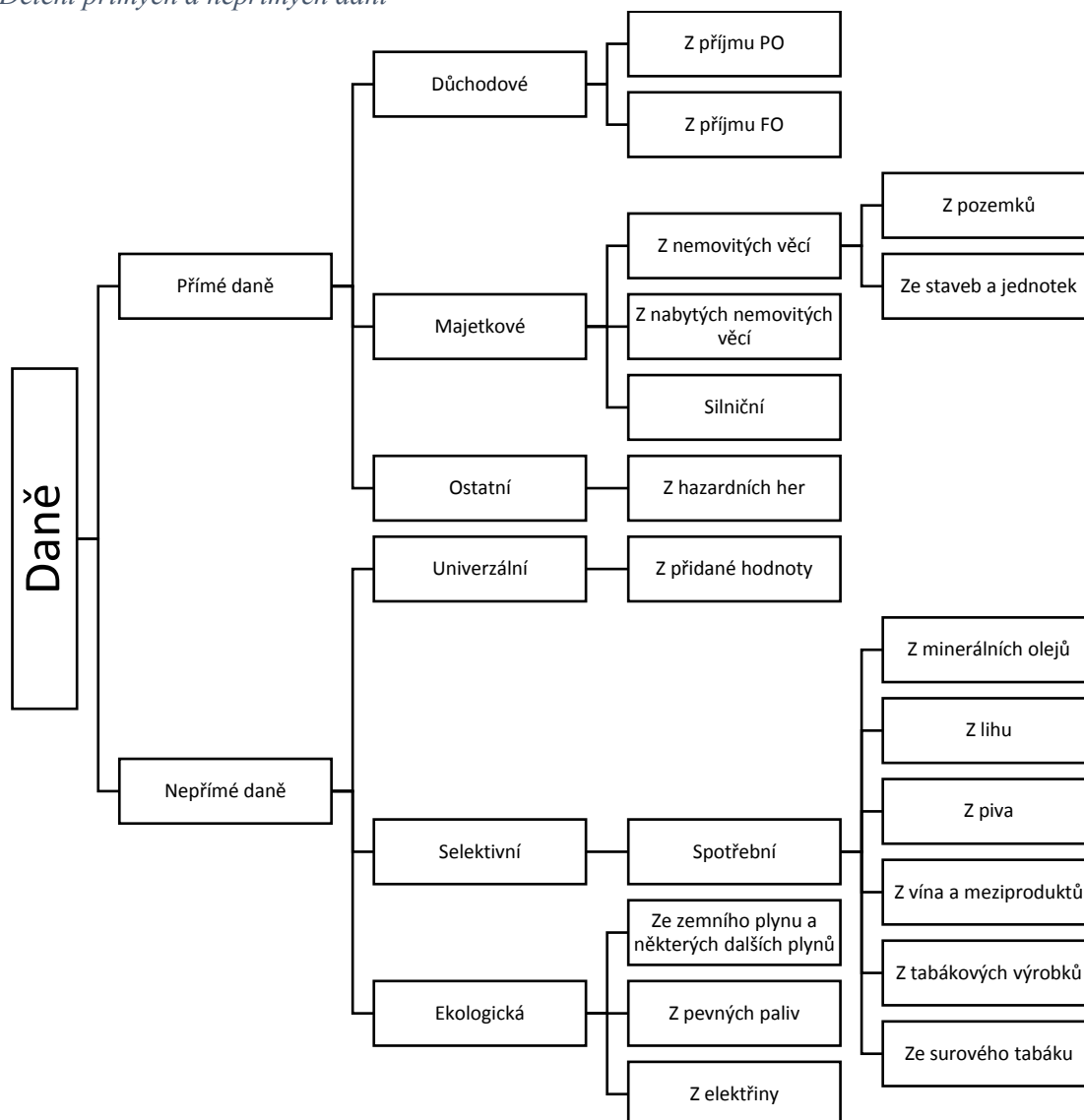
- JÍLEK, Josef. 2018. *Hlavní účetní systémy IFRS a US GAAP*. Praha: GRADA Publishing a.s., ISBN 978-80-247-2774-5.
- JURČÍK, Radek. 2015. *Daňové systémy a České republiky a v mezinárodním srovnání se zaměřením na aktuální trendy*. Ostrava: KEY Publishing s.r.o., ISBN 978-80-7418-176-4.
- JUREČKA V. a kol. 2017. *Makroekonomie*. Praha: GRADA Publishing a. s. ISBN 978-80-271-9265-6.
- KAČR. 2019. *České účetní standardy* [online]. [cit. 2019-05-19]. Dostupné z: <https://www.kacr.cz/ceske-ucetni-standardy>.
- Kanton Zug, 2013. *Tarife Kantonssteuern «Alleinstehende» gültig Steuerperioden 2012 – 2019* [online]. [cit. 2019-05-19]. Dostupné z: <https://www.zg.ch/behoerden/finanzdirektion/steuerverwaltung/natuerliche-personen>
- Kanton Zug, 2012. *Steuerfüsse der Gemeinden des Kantons Zug für die Steuerjahre 2012 – 2019* [online]. [cit. 2019-05-19]. Dostupné z: <https://www.zg.ch/behoerden/finanzdirektion/steuerverwaltung/natuerliche-personen>
- KOUT, Petr a Tomáš LÍBAL. 2015. *Komplikované účetní případy a jejich daňové dopady*. 2. vyd. Praha: VOX, ISBN 978-80-87480-33-5.
- KPMG Switzerland, 2018. *Corporate income tax rates in the cantons in 2018*. [online]. [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: https://twitter.com/kpmg_ch/status/994253847370588160
- KRAJŇÁK M., J. ŠIROKÝ. 2018. *Daňový systém ČR*. Olomouc: Moravská vysoká škola Olomouc, o.p.s.
- KUBÍČKOVÁ, Dana. 2016. *Základy účetnictví*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, ISBN 978-80-7408-139-2.
- KUKALOVÁ, Gabriela, Lukáš MORAVEC a Marta ŠULCOVÁ-SEIDLOVÁ. 2018. *Systém a správa daní v ČR*, druhé vydání. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta, ISBN 978-80-213-2837-2.
- LANDA, Martin. 2011. *Základy účetnictví*, 2. upravené vydání. Ostrava: KEY Publishing, ISBN 978-80-7418-117-7.
- LANDA, Martin. 2014. *Podnikové účetnictví*. Ostrava: KEY Publishing, ISBN 978-80-7418-219-8.
- LEXOLOGY.COM. 2019. *Legislation* [online]. [cit. 2019-07-17]. Dostupné z: <https://www.lexology.com/gtdt/tool/workareas/report/tax-controversy/chapter/switzerland>.
- LIBERÁLNÍ INSTITUT, 2018. *Tisková zpráva ze dne 24. 04. 2018 - Den daňové svobody 2018*. [online]. [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: <https://www.dendanovesvobody.cz/tiskove-zpravy/den-danove-svobody-2018/>
- LOHNCOMPUTER.CH, 2019. *Wages list* [online]. [cit. 2019-08-26]. Dostupné z: <https://www.lohncomputer.ch/en/wages/>
- MFČR. 2018. *Daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění: Studijní text ke zvláštní části úřednické zkoušky pro obor státní služby*. 4. akt. vyd. Praha: Ministerstvo financí České republiky.

- MFČR. 2019. *Oddělení 2801 - Regulace účetnictví podnikatelů* [online]. [cit. 2019-05-19]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/zakladni-informace/organizacni-struktura/sekce-04/odbor-28-regulace-a-metodika-ucetnictvi/oddeleni-2801-regulace-ucetnictvi-podnik>.
- MONEUS.CZ. 2019. *Švýcarsko* [online]. [cit. 2019-07-17]. Dostupné z: <https://www.moneus.cz/sluzby/zakladani-spolecnosti/danove-raje/zalozeni-spolecnosti-svycarsko/>.
- NEČAS L. 2012. *Základy ekonomiky*. Ostrava: Technická univerzita Ostrava. ISBN 978-80-248-2776-6.
- NERUDOVÁ, Danuše, Hana BOHUŠOVÁ, Patrik SVOBODA a Jan ŠIROKÝ. 2009. *Harmonizace účetních standardů pro malé a střední podniky*. Praha: Wolters Kluwer, ISBN 978-80-7357-500-7.
- NEW DEHLI. 2017. *Repower switches from IFRS to swiss GAAP FER financial reporting standard. (2017, Sep)* [online]. India Energy News: ProQuest. [cit. 2019-07-28]. Dostupné z: <https://search.proquest.com/docview/1950618946?accountid=17116>
- NORDEA.COM. 2019. *Accounting and accounting rules in Switzerland* [online]. [cit. 2019-07-17]. Dostupné z: <https://www.nordeatrade.com/en/explore-new-market/switzerland/accounting>.
- OECD. 2019. *Country profile of Czech Republic* [online]. [cit. 2019-05-19]. Dostupné z: <https://atlas.media.mit.edu/en/profile/country/cze/>
- OECD. 2019. *Country profile of Czech Republic* [online]. [cit. 2019-05-19]. Dostupné z: <https://atlas.media.mit.edu/en/profile/country/cze/>
- OECD. 2019. *Country profile of Switzerland* [online]. [cit. 2019-05-19]. Dostupné z: <https://atlas.media.mit.edu/en/profile/country/che/>
- PFAFF, Dieter. *Výkaznictví ve Švýcarsku, regulace, standardy, prosazení. Překlad prezentace z konference* [online]. Dostupné z: https://www.komora-ucetnich.cz%2Ffiles%2Fuseruploads%2Fch_konference_pfaff_prekklad_cj.pdf&usg=AOvVaw2jIBfzr4uzODsaWtqVcSQ8
- PILÁTOVÁ, Jana. 2017. *Zákon o účetnictví 2017 s komentářem, 2. vydání*. Praha: GRADA Publishing, ISBN 978-80-271-0430-7.
- Portál POHODA, 2019. KADLEC, Michal. *Zákonné a podzákonné normy k účetnictví*. [online]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ucetnictvi/zakonne-a-podzakonne-normy-k-ucetnictvi/>
- PRAŽSKÝ HRAD. 2009. *O České republice* [online]. [cit. 2019-07-16]. Dostupné z: <https://www.hrad.cz/cs/ceska-republika/o-ceske-republice>.
- PWC. 2019. *Switzerland, Individual – taxes on personal income* [online]. [cit. 2019-08-22]. Dostupné z: <http://taxsummaries.pwc.com/ID/Switzerland-Individual-Taxes-on-personal-income>
- RYBOVÁ, J. 2017. *Daňový systém*. 1. vyd. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. ISBN 978-80-7394-633-3.
- SIGTAX.COM. 2019. *Accounting standards in Switzerland* [online]. [cit. 2019-07-17]. Dostupné z: <https://sigtax.com/en/accounting-and-accounting-rules-switzerland>.

- SKÁLOVÁ, Jana a kolektiv. 2018. *Podvojně účetnictví 2018*, 24. vydání. Praha: GRADA Publishing, ISBN 978-80-271-0868-8.
- SKÁLOVÁ, Jana. 2017. *Daně v účetnictví*. Praha: Wolters Kluwer, Účetnictví (Wolters Kluwer). ISBN 978-807-5528-322.
- STÁROVÁ, Marta. 2018. *Účetnictví podle mezinárodních standardů IFRS*. V Praze: Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta.
- STEUERN.EASY. 2019. *Das schweizerische Steuersystem* [online]. [cit. 2019-07-17]. Dostupné z: <https://www.steuern-easy.ch/de/wissen/das-schweizerische-steuersystem/>.
- STEUERPORTAL.CH. 2019. *Gesetze* [online]. [cit. 2019-07-17]. Dostupné z: <https://steuerportal.ch/gesetze>.
- STROUHAL, Jiří a Jiřina BOKŠOVÁ. 2015. *Lexikon účetních pojmů*. Praha: Wolters Kluwer, ISBN 978-80-7478-787-4.
- STROUHAL, Jiří, Carmen Giorgiana BONACI a Razvan MUSTATA. 2014. *International accounting practices*. Praha: Oeconomica, ISBN 978-80-245-2040-7.
- SWISS GAAP FER. 2019. *The concept* [online]. [cit. 2019-07-17]. Dostupné z: <https://www.fer.ch/en/concept/>.
- ŠIROKÝ, Jan. 2013. *Daně v Evropské unii*, 6. aktualizované a přepracované vydání. Praha: Linde, ISBN 978-80-7201-925-0.
- ŠIROKÝ, Jan. 2018. *Daně v Evropské unii*, 7. aktualizované a přepracované vydání. Praha: Leges, ISBN 978-80-7502-274-5.
- TOMÁŠEK, Michal, Vladimír TÝČ, Jiří MALENOVSKÝ, Irena PELIKÁNOVÁ, et al. 2017. *Právo Evropské unie*. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges.
- VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. 2018. *Daňový systém ČR 2018*. V Praze: 1. VOX: Ekonomie. ISBN 978-80-87480-63-2.
- VIMENTIS, 2019. *Bundesbudget 2019 und die Verrechnungssteuer*. [online]. [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: https://www.vimentis.ch/content/docs/Bundesbudget_2019.pdf
- WB. 2017. *The Swiss national bank conducts* [online]. Dostupné z: <https://www.snb.ch/en/>
- WB. 2008. *The new accounting model of the Swiss confederation*. [online]. Dostupné z: <https://www.oecd.org/switzerland/43411075.pdf>
- WIRTH Dieter a GEENE Hans. 2019. *Worldwide Tax Summaries*. [online]. [cit. 2019-07-17]. Dostupné z: <https://www.pwc.com/taxsummaries>.
- ZÚČR. 2018. *Souhrnná teritoriální informace Švýcarsko*. Bern: Zastupitelský úřad České republiky v Bernu.

Příloha A

Dělení přímých a nepřímých daní

Zdroj: Vlastní zpracování dle Systému a správy daní v ČR, 2018.

Příloha B

Struktura Swiss GAAP FER

Základní FER (pro malé a střední podniky)

- Rámec
- Základy (FER 1)
- Oceňování (FER 2)
- Klasifikace (FER 3)
- Výkaz o peněžních tocích (FER 4)
- Mimorozvahové položky (FER 5)
- Příloha (FER 6)

Další Swiss GAAP FER (dodatečné pro středně velké podniky)

- Nehmotné hodnoty (FER 10)
- Daně z příjmu (FER 11)
- Mimořádná účetní závěrka (FER 12)
- Leasing (FER 13)
- Propojené osoby (FER 15)
- Závazky vyplývající z penzí (FER 16)
- Zásoby (FER 17)
- Hmotný majetek (FER 18)
- Znehodnocení (FER 20)
- Dlouhodobé zakázky (FER 22)
- Vlastní jmění a transakce s akcionáři (FER 24)
- Deriváty (FER 27)

Konsolidace Kotování na burze

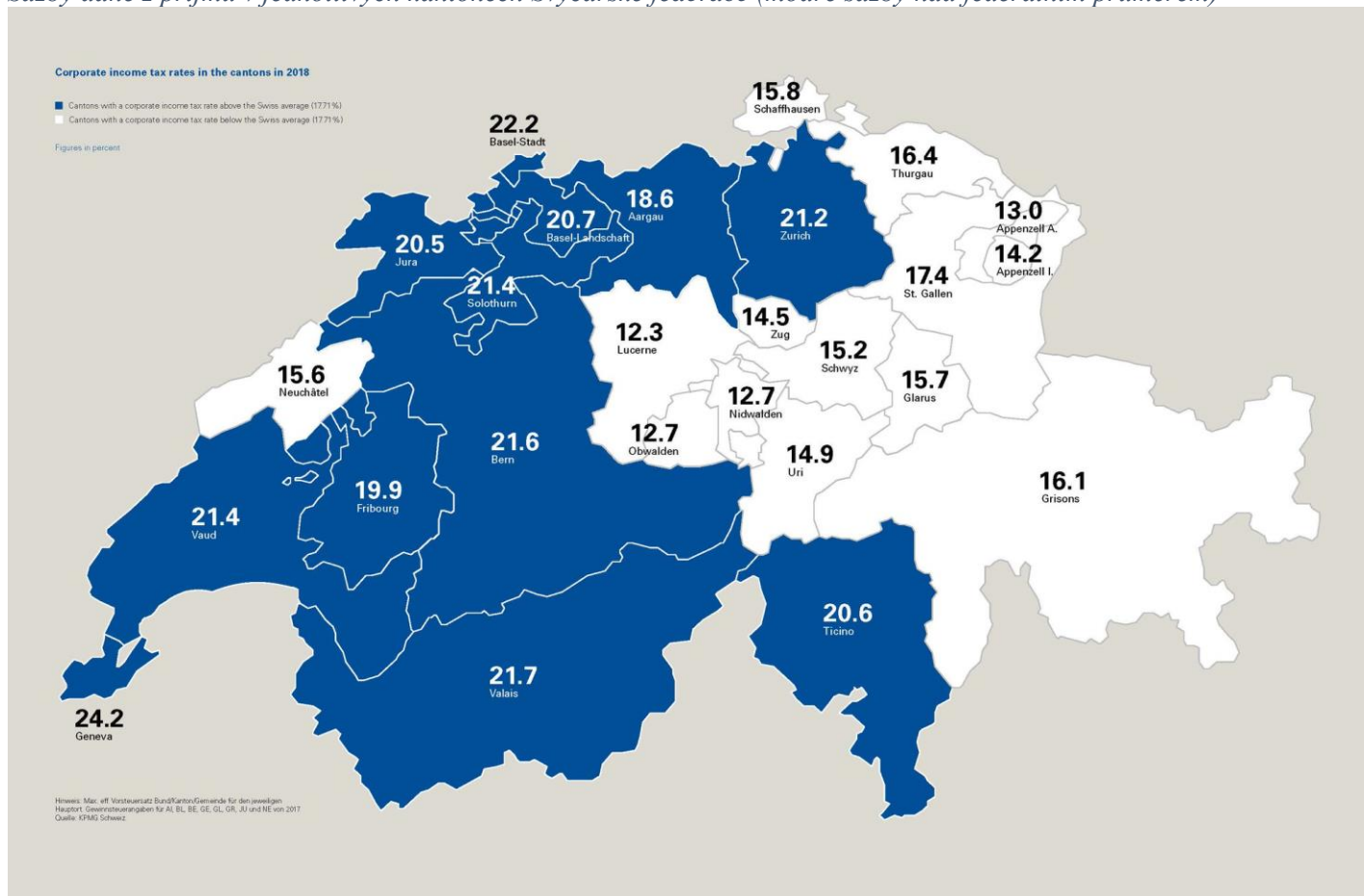
- Konsolidace (FER 30)
- Podniky na burze (FER 31)

Swiss GAAP FER podle specifických oborů

- Pojišťovny (FER 14)
- Neziskové organizace (FER 21)
- Instituce zabezpečující sociální zabezpečení (FER 26)

Příloha C

Sazby daně z příjmů v jednotlivých kantonech Švýcarské federace (modře sazby nad federálním průměrem)

Zdroj: KPMG Switzerland